

Materiał porównawczy
do ustawy z dnia 9 maja 2007 r.

**o zmianie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób
niepełnosprawnych oraz o zmianie niektórych innych ustaw**

USTAWA z dnia 27 sierpnia 1997 r. O REHABILITACJI ZAWODOWEJ I SPOŁECZNEJ ORAZ ZATRUDNIANIU OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH (Dz. U. Nr 123, poz. 776, Nr 160, poz. 1082, z 1998 r. Nr 99, poz. 628, Nr 106, poz. 668, Nr 137, poz. 887, Nr 156, poz. 1019 i Nr 162, poz. 1118 i 1126, z 1999 r. Nr 49, poz. 486, Nr 90, poz. 1001, Nr 95, poz. 1101 i Nr 111, poz. 1280, z 2000 r. Nr 48, poz. 550 i Nr 119, poz. 1249, z 2001 r. Nr 39, poz. 459, Nr 100, poz. 1080, Nr 125, poz. 1368, Nr 129, poz. 1444 i Nr 154, poz. 1792 i 1800, z 2002 r. Nr 169, poz. 1387, Nr 200, poz. 1679 i 1683 i Nr 241, poz. 2074, z 2003 r. Nr 7, poz. 79, Nr 90, poz. 844, Nr 223, poz. 2217 i Nr 228, poz. 2262, z 2004 r. Nr 96, poz. 959, Nr 99, poz. 1001 i Nr 240, poz. 2407, z 2005 r. Nr 44, poz. 422, Nr 132, poz. 1110, Nr 163, poz. 1362, Nr 164, poz. 1366 i Nr 167, poz. 1398 oraz z 2006 r. Nr 63, poz. 440)

Art. 2.

Ilekroć w ustawie jest mowa o:

- 1) najniższym wynagrodzeniu - oznacza to minimalne wynagrodzenie za pracę obowiązujące w grudniu roku poprzedniego, ustalane na podstawie odrębnych przepisów,
- 2) osobie niepełnosprawnej bezrobotnej lub niepełnosprawnej poszukującej pracy - oznacza to osobę niepełnosprawną bezrobotną lub niepełnosprawną poszukującą pracy w rozumieniu przepisów o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu,
- 3) organizacjach pozarządowych - oznacza to stowarzyszenia, związki, izby oraz organizacje pracodawców i pracobiorców w szczególności działające na rzecz osób niepełnosprawnych, tworzone na podstawie odrębnych przepisów,
- [4) przeciętnym wynagrodzeniu - oznacza to przeciętne miesięczne wynagrodzenie w gospodarce narodowej w poprzednim kwartale od pierwszego dnia następnego miesiąca po ogłoszeniu przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w formie komunikatu w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski", na podstawie art. 20 pkt 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. Nr 162, poz. 1118 i z 1999 r. Nr 38, poz. 360),]*

- <4) przeciętnym wynagrodzeniu – oznacza to przeciętne miesięczne wynagrodzenie w gospodarce narodowej w poprzednim kwartale od pierwszego dnia następnego miesiąca po ogłoszeniu przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w formie komunikatu w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, na podstawie art. 20 pkt 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2004 r. Nr 39, poz. 353, z późn. zm.),>
- 5) uczestnictwie w życiu społecznym - oznacza to możliwość pełnienia ról społecznych oraz pokonywania barier, w szczególności psychologicznych, architektonicznych, urbanistycznych, transportowych i w komunikowaniu się,
  - 6) wskaźniku zatrudnienia osób niepełnosprawnych - oznacza to przeciętny miesięczny udział procentowy osób niepełnosprawnych w zatrudnieniu ogółem, w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy,
  - 7) warunkach pracy chronionej - oznacza to warunki, o których mowa w art. 28 albo art. 29, i uzyskanie statusu zakładu pracy chronionej albo zakładu aktywności zawodowej,
  - 8) przystosowanym stanowisku pracy osoby niepełnosprawnej - oznacza to stanowisko pracy, które jest oprzyrządowane i dostosowane odpowiednio do potrzeb wynikających z rodzaju i stopnia niepełnosprawności,
  - 9) staroście - oznacza to także prezydenta miasta na prawach powiatu,
  - 10) niepełnosprawności - oznacza to trwałą lub okresową niezdolność do wypełniania ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu, w szczególności powodującą niezdolność do pracy.

Art. 5.

Orzeczenie lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych o:

- 1) całkowitej niezdolności do pracy, ustalone na podstawie art. 12 ust. 2, i niezdolności do samodzielnej egzystencji, ustalone na podstawie art. 13 ust. 5 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. Nr 162, poz. 1118) traktowane jest na równi z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności,
- <1a) **niezdolności do samodzielnej egzystencji, ustalone na podstawie art. 13 ust. 5 ustawy wymienionej w pkt 1, jest traktowane na równi z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności,**>
- 2) całkowitej niezdolności do pracy, ustalone na podstawie art. 12 ust. 2 ustawy wymienionej w pkt 1, jest traktowane na równi z orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności,
- 3) częściowej niezdolności do pracy, ustalone na podstawie art. 12 ust. 3, oraz celowości przekwalifikowania, o którym mowa w art. 119 ust. 2 i 3 ustawy wymienionej w pkt 1, jest traktowane na równi z orzeczeniem o lekkim stopniu niepełnosprawności.

Art. 5a.

[1. Osoby posiadające ważne orzeczenia o zaliczeniu do jednej z grup inwalidów, niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym, o których mowa w art. 62, oraz

orzeczenia o niezdolności do pracy, o których mowa w art. 5, mogą składać do zespołu do spraw orzekania o niepełnosprawności wnioski o ustalenie stopnia niepełnosprawności i wskazań, o których mowa w art. 6b ust. 3, dla celów korzystania z ulg i uprawnień na podstawie odrębnych przepisów.]

- <1. Osoby posiadające ważne orzeczenia o zaliczeniu do jednej z grup inwalidów, niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym, o których mowa w art. 62, oraz orzeczenia, o których mowa w art. 5, mogą składać do zespołu do spraw orzekania o niepełnosprawności wnioski o ustalenie stopnia niepełnosprawności i wskazań, o których mowa w art. 6b ust. 3, dla celów korzystania z ulg i uprawnień na podstawie odrębnych przepisów.>**
2. W postępowaniu w sprawach, o których mowa w ust. 1, zespół do spraw orzekania o niepełnosprawności wydaje orzeczenie, w którym:
  - 1) stopień niepełnosprawności określa się na podstawie przedłożonych orzeczeń, o których mowa w ust. 1, zgodnie z przepisami, o których mowa w art. 5 i 62,
  - 2) wskazania, o których mowa w art. 6b ust. 3, ustala się stosownie do naruszonej sprawności organizmu i ograniczeń funkcjonalnych uzasadniających korzystanie z ulg i uprawnień na podstawie odrębnych przepisów.
3. Zespół do spraw orzekania o niepełnosprawności ma prawo żądać od właściwych organów rentowych udostępnienia kopii orzeczeń, o których mowa w ust. 1, a organy te są obowiązane do ich udostępniania.
4. Od orzeczenia, o którym mowa w ust. 2, nie służy odwołanie.

Art. 6b.

1. Powiatowe zespoły orzekają na wniosek osoby zainteresowanej lub jej przedstawiciela ustawowego albo, za ich zgodą, na wniosek ośrodka pomocy społecznej.
2. Ośrodki pomocy społecznej mogą uczestniczyć na prawach strony w sprawach, w których orzekają powiatowe zespoły.
3. W orzeczeniu powiatowego zespołu, poza ustaleniem niepełnosprawności lub stopnia niepełnosprawności, powinny być zawarte wskazania dotyczące w szczególności:
  - 1) odpowiedniego zatrudnienia uwzględniającego psychofizyczne możliwości danej osoby,
  - 2) szkolenia, w tym specjalistycznego,
  - 3) zatrudnienia w zakładzie aktywności zawodowej,
  - 4) uczestnictwa w terapii zajęciowej,
  - 5) konieczności zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze oraz pomoce techniczne, ułatwiające funkcjonowanie danej osoby,
  - 6) korzystania z systemu środowiskowego wsparcia w samodzielnej egzystencji, przez co rozumie się korzystanie z usług socjalnych, opiekuńczych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych świadczonych przez sieć instytucji pomocy społecznej, organizacje pozarządowe oraz inne placówki,
  - 7) konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji,
  - 8) konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji,

- 9) spełniania przez osobę niepełnosprawną przesłanek określonych w art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. - Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. Nr 98, poz. 602, Nr 123, poz. 779 i Nr 160, poz. 1086, z 1998 r. Nr 106, poz. 668 i Nr 133, poz. 872, z 1999 r. Nr 106, poz. 1216, z 2000 r. Nr 12, poz. 136, Nr 43, poz. 483 i Nr 53, poz. 649 oraz z 2001 r. Nr 27, poz. 298, Nr 106, poz. 1149, Nr 110, poz. 1189, Nr 111, poz. 1194, Nr 123, poz. 1353, Nr 125, poz. 1371, Nr 129, poz. 1444 i Nr 130, poz. 1452).

<Art. 6b¹

- 1. W wojewódzkim zespole przeprowadza się specjalistyczne badania, w tym psychologiczne, zwane dalej „badaniami”, osób ubiegających się o wydanie orzeczenia o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności, na podstawie skierowań wystawionych odpowiednio przez lekarzy lub psychologów członków zespołów orzekających o niepełnosprawności.**
- 2. Skierowanie powinno zawierać:**
  - 1) nazwę zespołu, którego lekarz lub psycholog kieruje na badania,**
  - 2) rodzaj badania, na które jest kierowana osoba zainteresowana,**
  - 3) imię (imiona) i nazwisko osoby skierowanej,**
  - 4) numer ewidencyjny Powszechnego Elektronicznego Systemu Ewidencji Ludności (PESEL) lub cechy dokumentu potwierdzającego obywatelstwo, w przypadku cudzoziemca nieposiadającego numeru PESEL,**
  - 5) datę urodzenia,**
  - 6) miejsce zameldowania albo pobytu,**
  - 7) datę wystawienia skierowania,**
  - 8) uzasadnienie do skierowania na badania,**
  - 9) podpis i pieczętkę osoby kierującej i akceptującej przeprowadzenie badania.**
- 3. Wyniki badań są sporządzane w formie pisemnej na formularzu badania, do którego dołącza się wydruki komputerowe lub wykonane zdjęcia.**
- 4. Formularz badania zawiera następujące dane:**
  - 1) numer ewidencyjny badania,**
  - 2) nazwę wojewódzkiego zespołu, w którym badanie zostało wykonane,**
  - 3) imię (imiona) i nazwisko osoby badanej,**
  - 4) numer ewidencyjny Powszechnego Elektronicznego Systemu Ewidencji Ludności (PESEL) lub cechy dokumentu potwierdzającego obywatelstwo, w przypadku cudzoziemca nieposiadającego numeru PESEL,**
  - 5) datę urodzenia,**
  - 6) miejsce zameldowania albo pobytu,**
  - 7) datę wykonania badania,**
  - 8) wynik badania wraz z opisem,**
  - 9) informację o załącznikach,**
  - 10) podpis i pieczętkę odpowiednio lekarza lub psychologa wykonującego badanie.**
- 5. Wyniki badań są przesyłane do zespołu, którego lekarz lub psycholog wystawił skierowanie, w terminie 3 dni roboczych od daty ich sporządzenia; drugi**

egzemplarz wyników jest przechowywany w wojewódzkim zespole łącznie z wydrukiem komputerowym lub wykonanymi zdjęciami.

6. Na wniosek osoby badanej lub jej przedstawiciela ustawowego wydaje się kopie wyników badań.
7. W wojewódzkim zespole prowadzi się rejestr badań w formie dokumentu pisemnego i elektronicznego. Rejestr ten powinien zawierać:
  - 1) numer ewidencyjny badania,
  - 2) dane osobowe osoby badanej, o których mowa w ust. 2 pkt 3-6,
  - 3) datę skierowania na badania,
  - 4) datę wykonania badania,
  - 5) imię i nazwisko lekarza lub psychologa wykonującego badania.
8. Wojewódzki zespół jest uprawniony do przetwarzania danych osobowych osób badanych w celu wydania orzeczenia o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności.
9. Dane zgromadzone w formularzu badania lub załączniki udostępnia się, o ile są one niezbędne, do realizacji zadań określonych w ustawie:
  - 1) Pełnomocnikowi Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych,
  - 2) powiatowym zespołom.
10. Formularz badania i załączniki ulegają zniszczeniu po upływie 50 lat od dnia sporządzenia formularza badania.
11. Wojewódzki zespół jest obowiązany prowadzić odpowiednią ewidencję oraz zapewnić przechowywanie i ochronę przed uszkodzeniem, zniszczeniem bądź utratą dokumentacji dotyczącej badań.
12. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zdrowia określi, w drodze rozporządzenia:
  - 1) zakres wykonywanych badań oraz tryb i warunki kierowania na te badania,
  - 2) warunki organizacyjne wykonywania badań,
  - 3) warunki techniczne pomieszczeń, w których są wykonywane badania– mając na względzie zapewnienie sprawnego przebiegu procesu orzekania o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności.>

Art. 6c.

1. Pełnomocnik Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych, zwany dalej "Pełnomocnikiem", sprawuje nadzór nad orzekaniem o niepełnosprawności i o stopniu niepełnosprawności.
2. Nadzór, o którym mowa w ust. 1, polega na:
  - 1) kontroli orzeczeń co do ich zgodności z zebranymi dokumentami lub z przepisami dotyczącymi orzekania o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności,
  - 2) kontroli prawidłowości i jednolitości stosowania przepisów, standardów i procedur postępowania w sprawach dotyczących orzekania o niepełnosprawności i o stopniu niepełnosprawności,
  - 3) szkoleniu członków wojewódzkich zespołów,

- 4) udzielaniu wyjaśnień w zakresie stosowania przepisów regulujących postępowanie w sprawach dotyczących orzekania o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności.
3. Jeżeli w ramach nadzoru Pełnomocnik stwierdzi, że istnieje uzasadniona wątpliwość co do zgodności orzeczenia ze stanem faktycznym lub że orzeczenie zostało wydane w sposób sprzeczny z przepisami dotyczącymi orzekania o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności, może zwrócić się do właściwego organu o:
  - 1) stwierdzenie nieważności orzeczenia,
  - 2) wznowienie postępowania.
4. Pełnomocnik, w wyniku stwierdzonych w ramach nadzoru nieprawidłowości, może wystąpić:
  - 1) do organu, który powołał zespół do spraw orzekania o niepełnosprawności, o odwołanie członków zespołu odpowiedzialnych za stwierdzone nieprawidłowości,
  - 2) do wojewody o cofnięcie zgody na powołanie powiatowego zespołu.
5. Nadzór, o którym mowa w ust. 2 pkt 1 i 2, w imieniu Pełnomocnika realizują upoważnione przez niego osoby, posiadające wiedzę niezbędną do przeprowadzania kontroli. Pisemne upoważnienie jest wydawane na czas określony, nie dłuższy niż 2 lata.
6. Wojewoda pełni bezpośredni nadzór nad powiatowymi zespołami. Przepisy ust. 2, 3, 4 pkt 1 i ust. 5 stosuje się odpowiednio.
7. Wojewoda przedstawia Pełnomocnikowi informacje o realizacji zadań:
  - 1) powiatowych zespołów, sporządzane na podstawie informacji otrzymanych od starostów,
  - 2) wojewódzkiego zespołu.
8. Od orzeczenia wojewódzkiego zespołu przysługuje odwołanie do sądu pracy i ubezpieczeń społecznych w terminie 30 dni od dnia doręczenia orzeczenia. Odwołanie wnosi się za pośrednictwem wojewódzkiego zespołu, który orzeczenie wydał. Jeżeli wojewódzki zespół uzna, że odwołanie zasługuje w całości na uwzględnienie, wydaje orzeczenie, w którym uchyla lub zmienia zaskarżone orzeczenie.
9. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego określi, w drodze rozporządzenia:
  - 1) szczegółowe zasady wydawania orzeczeń, o których mowa w art. 5a, orzekania o niepełnosprawności i o stopniu niepełnosprawności, uwzględniając tryb postępowania przy orzekaniu oraz skład i sposób powoływania i odwoływania członków zespołów orzekających, a także sposób działania tych zespołów,
  - 2) rodzaj i zakres wymaganych kwalifikacji członków zespołów orzekających oraz tryb postępowania przy wydawaniu zaświadczeń uprawniających do orzekania o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności, uwzględniając konieczność zapewnienia specjalistycznych kwalifikacji, odpowiednich do zakresu orzekania,
  - 3) warunki organizacyjne i techniczne, jakie powinny spełniać pomieszczenia zespołów orzekających, mając na względzie zapewnienie dostępu do tych pomieszczeń osobom niepełnosprawnym,
  - 4) tryb przeprowadzania szkoleń i minima programowe szkoleń dla specjalistów powoływanych do zespołów orzekających oraz sposób wyboru ośrodków szkoleniowych upoważnionych do prowadzenia szkoleń, kierując się koniecznością

zapewnienia właściwego poziomu kształcenia, w tym odpowiedniego poziomu wiedzy specjalistycznej,

- 5) standardy w zakresie kwalifikowania oraz postępowania dotyczącego orzekania o niepełnosprawności i o stopniu niepełnosprawności, uwzględniając schorzenia naruszające sprawność organizmu i przewidywany okres trwania naruszenia tej sprawności, powodujące zaliczenie do odpowiedniego stopnia niepełnosprawności, a także oznaczenie symboli przyczyn niepełnosprawności,
- 6) wzory i terminy składania informacji, o których mowa w ust. 7 i art. 6a ust. 1, uwzględniając elementy informacji o realizacji zadań, przyjętych wnioskach, wydanych orzeczeniach i wydanych legitymacjach, wydatkach oraz elementy zestawień zbiorczych,
- 7) wzory legitymacji dokumentujących niepełnosprawność lub stopień niepełnosprawności oraz organy uprawnione do ich wystawiania, mając na względzie zachowanie jednolitości dokumentu potwierdzającego podstawę do korzystania z ulg i uprawnień.

<Art. 6d.

- 1. Tworzy się Elektroniczny Krajowy System Monitoringu Orzekania o Niepełnosprawności, zwany dalej „systemem”, w którym przetwarza się dane w celu usprawnienia i podniesienia jakości orzekania o niepełnosprawności.**
- 2. Powiatowe zespoły i wojewódzkie zespoły oraz Pełnomocnik są administratorami danych w prowadzonych przez siebie bazach danych systemu.**
- 3. W systemie gromadzi się dane dotyczące:**
  - 1) osób, które złożyły wniosek o ustalenie niepełnosprawności albo o ustalenie stopnia niepełnosprawności,**
  - 2) przedstawicieli ustawowych osób, o których mowa w pkt 1,**
  - 3) członków powiatowych zespołów i wojewódzkich zespołów,**
  - 4) liczby innych osób zatrudnionych w zespołach,**
  - 5) kosztów funkcjonowania powiatowych zespołów i wojewódzkich zespołów, w tym:**
    - a) amortyzacji,**
    - b) zużycia materiałów i energii,**
    - c) wynagrodzeń, obowiązkowych składek i innych świadczeń, w tym na pracowników wykonujących badania lub wykonujących czynności pomocnicze przy wykonywaniu tych badań,**
    - d) umów cywilnoprawnych, w tym umów zawartych z osobami wykonującymi badania lub wykonujących czynności pomocnicze przy wykonywaniu tych badań,**
    - e) pozostałych rodzajowo wyżej niewymienionych, w podziale na finansowane z budżetu państwa i budżetu jednostki samorządu terytorialnego.**
- 4. Dane gromadzone w systemie obejmują:**
  - 1) dane dotyczące osób, o których mowa w ust. 3 pkt 1 i 3:**
    - a) imię (imiona) i nazwisko,**
    - b) datę i miejsce urodzenia,**

- c) **płeć,**
  - d) **adres miejsca zameldowania,**
  - e) **adres miejsca pobytu,**
  - f) **cechy dokumentów tożsamości: rodzaj dokumentu, numer i serię dokumentu,**
  - g) **numer ewidencyjny Powszechnego Elektronicznego Systemu Ewidencji Ludności (PESEL) lub obywatelstwo w przypadku cudzoziemca nieposiadającego numeru PESEL,**
- 2) **dane dotyczące wykształcenia i zawodu osób, o których mowa w ust. 3 pkt 1 i 3,**
  - 3) **dane dotyczące formy zatrudnienia i wymiaru czasu pracy osób, o których mowa w ust. 3 pkt 3 i 4,**
  - 4) **dane dotyczące daty i rodzaju wydanego orzeczenia, symbolu przyczyny niepełnosprawności, daty powstania niepełnosprawności lub stopnia niepełnosprawności, okresu, na jaki zostało wydane orzeczenie, wskazań, o których mowa w art. 6b ust. 3.**
5. **Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego zapewnia warunki organizacyjno-techniczne funkcjonowania systemu.**
6. **Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki, w tym techniczne i organizacyjne, sposób oraz tryb gromadzenia i usuwania danych z systemu, mając na względzie ich zabezpieczenie przed dostępem lub wykorzystywaniem przez osoby nieuprawnione.>**

Art. 10b.

- 1. Warsztaty mogą być organizowane przez fundacje, stowarzyszenia lub przez inne podmioty.
- 2. Koszty utworzenia, działalności i wynikające ze zwiększenia liczby uczestników warsztatu są współfinansowane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, zwanego dalej "Funduszem", ze środków samorządu terytorialnego lub z innych źródeł, z zastrzeżeniem ust. 3 i 4 oraz art. 68c ust. 1.
- 3. Dofinansowanie ze środków Funduszu kosztów uczestnictwa w warsztacie osób niepełnosprawnych przebywających w jednostkach organizacyjnych obowiązanych do zapewnienia terapii zajęciowej na podstawie odrębnych przepisów, jest obniżane w zależności od procentowego wskaźnika udziału tych osób w ogólnej liczbie uczestników warsztatu, zwanego dalej "wskaźnikiem udziału", z zastrzeżeniem ust. 4 i 5.
- 4. Ze środków Funduszu nie mogą być dofinansowane koszty, o których mowa w ust. 3, w przypadku gdy wskaźnik udziału wynosi co najmniej 80%.
- 5. Koszty, o których mowa w ust. 3, nie ulegają obniżeniu w przypadku, gdy wskaźnik udziału nie przekracza 30%.
- 6. Powiat, którego mieszkańcy są uczestnikami rehabilitacji w warsztacie działającym na terenie innego powiatu, jest obowiązany do pokrywania kosztów rehabilitacji w odniesieniu do swoich mieszkańców, w części nieobjętej dofinansowaniem ze środków Funduszu, w wysokości i na zasadach określonych w porozumieniu zawartym z powiatem, na terenie którego działa warsztat.

<6a. Powiatowe centra pomocy rodzinie przeprowadzają co najmniej raz w roku kontrolę warsztatów.>

7. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady tworzenia, działania i dofinansowywania warsztatów, skład i zakres działania zespołu rozpatrującego wnioski oraz zakres działania rady programowej warsztatu, a także zakres i tryb przeprowadzania kontroli warsztatów przez powiatowe centra pomocy rodzinie, w tym:
  - 1) wzory, tryb składania oraz sposób rozpatrywania wniosków o dofinansowanie kosztów utworzenia, działalności i kosztów wynikających ze zwiększonej liczby uczestników warsztatu,
  - 2) sposób dofinansowania kosztów utworzenia, działalności i kosztów wynikających ze zwiększonej liczby uczestników warsztatów,
  - 3) sposób sporządzania informacji o wykorzystaniu środków oraz sprawozdań z działalności warsztatu,
  - 4) szczegółowe zasady obniżania dofinansowania w zależności od wskaźnika udziału,
  - 5) szczegółowy zakres działania rady programowej oraz sposób dokonywania oceny postępów osób uczestniczących w rehabilitacji- mając na względzie zapewnienie prawidłowego funkcjonowania warsztatów i odpowiedniego poziomu rehabilitacji.

Art. 10e.

[1. Osoba niepełnosprawna może ubiegać się o dofinansowanie ze środków Funduszu uczestnictwa w turnusie, jeżeli przeciętny miesięczny dochód rodziny, w rozumieniu przepisów o zasiłkach rodzinnych, pielęgnacyjnych i wychowawczych, pomniejszony o obciążenie podatkiem dochodowym od osób fizycznych, składkę z tytułu ubezpieczeń emerytalnego, rentowego i chorobowego, określonych w przepisach o systemie ubezpieczeń społecznych, oraz o kwotę alimentów świadczonych przez osoby pozostające we wspólnym gospodarstwie domowym na rzecz innych osób, podzielony przez liczbę osób we wspólnym gospodarstwie domowym, obliczony za rok podatkowy poprzedzający rok, w którym składany jest wniosek, nie przekracza kwoty:

- 1) 50% przeciętnego wynagrodzenia na osobę we wspólnym gospodarstwie domowym,*
- 2) 65% przeciętnego wynagrodzenia w przypadku osoby samotnej.]*

<1. Osoba niepełnosprawna może ubiegać się o dofinansowanie ze środków Funduszu uczestnictwa w turnusie, jeżeli przeciętny miesięczny dochód, w rozumieniu przepisów o świadczeniach rodzinnych, podzielony przez liczbę osób we wspólnym gospodarstwie domowym, obliczony za kwartał poprzedzający miesiąc złożenia wniosku, nie przekracza kwoty:

- 1) 50% przeciętnego wynagrodzenia na osobę we wspólnym gospodarstwie domowym,**
- 2) 65% przeciętnego wynagrodzenia w przypadku osoby samotnej.>**
2. W przypadku przekroczenia kwot dochodu, o których mowa w ust. 1, kwotę dofinansowania pomniejsza się o kwotę, o którą dochód ten został przekroczony, z zastrzeżeniem ust. 3.
3. W przypadku uzasadnionym trudną sytuacją materialną lub losową osoby niepełnosprawnej dofinansowanie ze środków Funduszu uczestnictwa w turnusie tej

osoby lub dofinansowanie uczestnictwa jej opiekuna może zostać przyznane bez pomniejszania kwoty dofinansowania pomimo przekroczenia kwot dochodu, o których mowa w ust. 1.

4. Kwota dofinansowania do uczestnictwa w turnusie przyznana osobie niepełnosprawnej jest przekazywana na rachunek bankowy organizatora turnusu.

Art. 10f.

1. Osoby niepełnosprawne są kierowane do uczestnictwa w:
  - 1) warsztacie - zgodnie ze wskazaniem zawartym w orzeczeniu o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności,
  - 2) turnusie - na wniosek lekarza, pod którego opieką znajduje się ta osoba.
- [2. Zgłoszenia osób uczestnictwa w warsztacie przyjmuje i zatwierdza podmiot zamierzający zorganizować lub prowadzący warsztat.]
- <2. Podmiot zamierzający zorganizować lub prowadzący warsztat przyjmuje i zatwierdza, w uzgodnieniu z powiatowym centrum pomocy rodzinie, zgłoszenie osób do uczestnictwa w warsztacie.>**
3. Wnioski osób niepełnosprawnych o dofinansowanie uczestnictwa w turnusie są składane w powiatowych centrach pomocy rodzinie.

[Art. 11.

1. *Osoba niepełnosprawna zarejestrowana w powiatowym urzędzie pracy jako bezrobotna albo poszukująca pracy niepozostająca w zatrudnieniu ma prawo korzystać na zasadach określonych dla osób bezrobotnych niepełnosprawnych w przepisach o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy z usług rynku pracy oraz następujących instrumentów rynku pracy:*
  - 1) szkoleń,
  - 2) stażu,
  - 3) prac interwencyjnych,
  - 4) przygotowania zawodowego w miejscu pracy.
2. *Wydatki na instrumenty oraz usługi rynku pracy, o których mowa w ust. 1, są finansowane w zakresie osób niepełnosprawnych zarejestrowanych jako:*
  - 1) bezrobotne - ze środków Funduszu Pracy,
  - 2) poszukujące pracy niepozostające w zatrudnieniu - ze środków Funduszu.]

<Art. 11.

1. **Osoba niepełnosprawna zarejestrowana w powiatowym urzędzie pracy jako bezrobotna albo poszukująca pracy niepozostająca w zatrudnieniu ma prawo korzystać z usług lub instrumentów rynku pracy na zasadach określonych w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. Nr 99, poz. 1001, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą o promocji”.**
2. **Osoba niepełnosprawna zarejestrowana w powiatowym urzędzie pracy jako poszukująca pracy niepozostająca w zatrudnieniu może również korzystać na zasadach takich jak bezrobotni z następujących usług lub instrumentów określonych w ustawie o promocji:**
  - 1) szkoleń,

- 2) stażu,
  - 3) prac interwencyjnych,
  - 4) przygotowania zawodowego w miejscu pracy,
  - 5) badań lekarskich, o których mowa w art. 2 ust. 3 ustawy o promocji,
  - 6) zwrotu kosztów, o których mowa w art. 45 ust. 1, 2 i 4 ustawy o promocji,
  - 7) finansowania kosztów, o których mowa w art. 45 ust. 3 ustawy o promocji.
3. Wydatki na instrumenty lub usługi rynku pracy, o których mowa w ust. 1 i 2, są finansowane w odniesieniu do osób niepełnosprawnych zarejestrowanych jako:
- 1) bezrobotne – ze środków Funduszu Pracy,
  - 2) poszukujące pracy niepozostające w zatrudnieniu – ze środków Funduszu.>

[Art. 12.

1. *Osoba niepełnosprawna, o której mowa w art. 11, może otrzymać pożyczkę na rozpoczęcie działalności gospodarczej albo rolniczej.*
2. *Starosta, udziela pożyczki, ze środków Funduszu, do wysokości trzydziestokrotnego przeciętnego wynagrodzenia.*
3. *Starosta zawiera z pożyczkobiorcą umowę ustalającą warunki udzielenia i spłaty pożyczki oraz wysokość stopy oprocentowania.*
4. *Starosta umarza pożyczkę, na wniosek pożyczkobiorcy, do wysokości 50%, pod warunkiem prowadzenia działalności gospodarczej albo rolniczej przez okres co najmniej 24 miesięcy oraz po spełnieniu pozostałych warunków umowy.*
5. *W przypadku uzasadnionym trudną sytuacją materialną lub losową dłużnika starosta, na wniosek tego dłużnika, może odroczyć termin spłaty pożyczki, rozłożyć jej spłatę na raty lub umorzyć spłatę w części albo w całości, jeżeli pożyczka stała się wymagalna.*
6. *(uchylony).*
7. *Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady udzielania, oprocentowania, spłaty, rozkładania na raty i umarzania pożyczek.]*

<Art. 12a.

1. **Osoba niepełnosprawna, o której mowa w art. 11 ust. 1, może otrzymać ze środków Funduszu jednorazowo środki na podjęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo na wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej w wysokości określonej w umowie zawartej ze starostą, nie więcej jednak niż do wysokości piętnastokrotnego przeciętnego wynagrodzenia, jeżeli nie otrzymała środków publicznych na ten cel.**
2. **Osoba niepełnosprawna, która otrzymała jednorazowo środki na podjęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo na wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej, jest obowiązana do zwrotu otrzymanych środków wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, jeżeli z przyczyn leżących po jej stronie zostały naruszone warunki umowy, o której mowa w ust. 1.**
3. **Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego określi, w drodze rozporządzenia:**
  - 1) **warunki oraz tryb przyznawania i zwrotu środków, o których mowa w ust. 1,**

- 2) formy zabezpieczenia zwrotu środków, o których mowa w ust. 1, w przypadku naruszenia warunków umowy dotyczącej ich przyznania,
  - 3) wzór wniosku i niezbędne elementy umowy dotyczącej przyznania środków określonych w ust. 1
- mając na względzie zwiększenie aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych, zapewnienie zgodności udzielanej pomocy z regułami przyznawania pomocy publicznej w ramach zasady de minimis oraz racjonalne gospodarowanie środkami Funduszu.>

Art. 13.

[1. Osoba niepełnosprawna, która nie osiągnęła wieku emerytalnego, prowadząca działalność gospodarczą albo własne lub dzierżawione gospodarstwo rolne może otrzymać, ze środków Funduszu, dofinansowanie do wysokości 50 % oprocentowania kredytu bankowego zaciągniętego na kontynuowanie tej działalności, jeżeli:

- 1) nie korzystała z pożyczki, o której mowa w art. 12 ust. 1, lub
- 2) taka pożyczka została spłacona albo w całości umorzona.]

<1. Osoba niepełnosprawna prowadząca działalność gospodarczą albo własne lub dzierżawione gospodarstwo rolne może otrzymać, ze środków Funduszu, dofinansowanie do wysokości 50% oprocentowania kredytu bankowego zaciągniętego na kontynuowanie tej działalności, jeżeli:

- 1) nie korzystała z pożyczki z Funduszu na rozpoczęcie działalności gospodarczej albo rolniczej oraz z Funduszu Pracy na rozpoczęcie działalności gospodarczej albo
- 2) pożyczka została spłacona lub w całości umorzona.>

2. Dofinansowanie następuje na podstawie umowy zawartej przez starostę z osobą, o której mowa w ust. 1.

Art. 17.

Osoba niepełnosprawna ma prawo do dodatkowej przerwy w pracy na gimnastykę usprawniającą lub wypoczynek. Czas przerwy wynosi 15 minut i jest wliczany do czasu pracy. [Nie narusza to przepisu art. 129¹⁰ § 1 Kodeksu pracy.] <Nie narusza to przepisu art. 134 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94, z późn. zm.).>

[Art. 25.

1. Składki na ubezpieczenia społeczne zatrudnionych osób niepełnosprawnych oraz osób niepełnosprawnych podejmujących działalność gospodarczą nalicza się na zasadach określonych w ustawie z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. Nr 137, poz. 887, z późn. zm.).
2. W zakładach pracy zatrudniających mniej niż 25 osób, w stosunku do zatrudnionych osób niepełnosprawnych, zaliczonych do znacznego lub do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności:
  - 1) część wynagrodzenia odpowiadającą składce należnej od zatrudnionego na ubezpieczenie emerytalne finansuje Fundusz,

- 2) część kosztów osobowych pracodawcy, odpowiadającą należnej składce na ubezpieczenie emerytalne od pracodawcy, finansuje budżet państwa.
3. W zakładach pracy chronionej i zakładach aktywności zawodowej w stosunku do zatrudnionych osób niepełnosprawnych:
  - 1) część wynagrodzenia, odpowiadającą należnej składce pracownika na ubezpieczenia emerytalne i chorobowe, finansuje Fundusz,
  - 2) część kosztów osobowych pracodawcy, odpowiadającą należnej składce na ubezpieczenia emerytalne i rentowe pracodawcy, finansuje budżet państwa, a w części odpowiadającej należnej składce na ubezpieczenie wypadkowe finansuje Fundusz.
- 3a. Fundusz finansuje u pracodawcy zatrudniającego co najmniej 25 pracowników w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy, osiągającego wskaźnik zatrudnienia osób niepełnosprawnych ogółem w wysokości co najmniej 6 %, w stosunku do zatrudnionych osób niepełnosprawnych:
  - 1) zaliczonych do znacznego i umiarkowanego stopnia niepełnosprawności - część wynagrodzenia odpowiadającą należnej od pracownika składce na ubezpieczenie emerytalne oraz część kosztów osobowych pracodawcy odpowiadającą należnej od pracodawcy składce na ubezpieczenie emerytalne,
  - 2) zaliczonych do lekkiego stopnia niepełnosprawności - część kosztów osobowych pracodawcy odpowiadającą należnej składce na ubezpieczenie wypadkowe.
- 3b. Osobom niepełnosprawnym podejmującym po raz pierwszy działalność gospodarczą Fundusz finansuje:
  - 1) 75% składek na ubezpieczenie emerytalne - w przypadku osób zaliczonych do znacznego stopnia niepełnosprawności,
  - 2) 50% składek na ubezpieczenie emerytalne - w przypadku osób zaliczonych do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności,
  - 3) 50% składek na ubezpieczenie wypadkowe - w przypadku osób zaliczonych do lekkiego stopnia niepełnosprawności.
4. (uchylony).
5. Przez osoby zatrudnione, o których mowa w ust. 2-3a, rozumie się pracowników oraz osoby wykonujące pracę nakładczą.
6. Szczegółowe zasady i tryb rozliczania składek na ubezpieczenia społeczne, z uwzględnieniem dotacji Funduszu i budżetu państwa, określi, w drodze rozporządzenia, minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego.
7. Różnica między składką na ubezpieczenia społeczne, potrącaną osobie niepełnosprawnej pracującej w podmiotach, o których mowa w ust. 2-3a, a częścią składki na ubezpieczenia społeczne odprowadzoną do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych pozostaje w tych podmiotach.
8. Składki na ubezpieczenia społeczne są finansowane odpowiednio przez Fundusz i budżet państwa za okresy miesięczne przez okres roku, na wniosek odpowiednio pracodawcy i osoby niepełnosprawnej podejmującej działalność gospodarczą, składany łącznie z deklaracją rozliczeniową tych składek.
9. Po upływie okresu, o którym mowa w ust. 8, pracodawcy oraz osoby niepełnosprawne podejmujące działalność gospodarczą wraz z deklaracją rozliczeniową składek na

ubezpieczenie społeczne mogą złożyć wnioski o objęcie finansowaniem składek na to ubezpieczenie odpowiednio przez Fundusz i budżet państwa na kolejne okresy roczne.

10. *Zatrudnienie, o którym mowa w ust. 2-3a, ustala się odpowiednio na podstawie art. 21 ust. 1 i 5 oraz art. 28 ust. 3.*
11. *Finansowanie składek na ubezpieczenia społeczne osób niepełnosprawnych przez Fundusz nie dotyczy absolwentów, którzy na swój wniosek podlegają zwolnieniu z obowiązku ich opłacania na podstawie odrębnych przepisów.]*

<Art. 25a.

1. Składki na ubezpieczenia społeczne:

- 1) **zatrudnionych osób niepełnosprawnych nalicza się i opłaca na zasadach określonych w ustawie z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. Nr 137, poz. 887, z późn. zm.),**
  - 2) **niepełnosprawnych rolników oraz niepełnosprawnych domowników nalicza się i opłaca na zasadach określonych w ustawie z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 1998 r. Nr 7, poz. 25, z późn. zm.).**
- 2. Fundusz refunduje pracodawcy zatrudniającemu mniej niż 25 osób w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy, w stosunku do zatrudnionych osób niepełnosprawnych zaliczonych do znacznego lub do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności:**
- 1) **część wynagrodzenia odpowiadającą składce należnej od zatrudnionego na ubezpieczenie emerytalne,**
  - 2) **część kosztów osobowych pracodawcy odpowiadającą składce należnej od pracodawcy na ubezpieczenie emerytalne**
- pod warunkiem terminowego opłacenia przez pracodawcę tych składek w całości.**
- 3. Fundusz refunduje pracodawcy prowadzącemu zakład pracy chronionej lub zakład aktywności zawodowej w stosunku do zatrudnionych osób niepełnosprawnych:**
- 1) **część wynagrodzenia odpowiadającą składce należnej od pracownika na ubezpieczenia emerytalne i chorobowe,**
  - 2) **część kosztów osobowych pracodawcy odpowiadającą składce należnej od pracodawcy na ubezpieczenia:**
    - a) **emerytalne,**
    - b) **rentowe,**
    - c) **wypadkowe**
- pod warunkiem terminowego opłacenia przez pracodawcę tych składek w całości.**
- 4. Fundusz refunduje pracodawcy zatrudniającemu co najmniej 25 pracowników w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy, osiągającemu wskaźnik zatrudnienia osób niepełnosprawnych ogółem w wysokości co najmniej 6%, w stosunku do zatrudnionych osób niepełnosprawnych:**
- 1) **zaliczonych do znacznego i umiarkowanego stopnia niepełnosprawności – część wynagrodzenia odpowiadającą składce należnej od pracownika na ubezpieczenie emerytalne oraz część kosztów osobowych pracodawcy odpowiadającą składce należnej od pracodawcy na ubezpieczenie emerytalne,**

- 2) zaliczonych do lekkiego stopnia niepełnosprawności – część kosztów osobowych pracodawcy odpowiadającą składce należnej od pracodawcy na ubezpieczenie wypadkowe

– pod warunkiem terminowego opłacenia przez pracodawcę tych składek w całości.

5. Fundusz refunduje:

- 1) osobie niepełnosprawnej prowadzącej działalność gospodarczą obowiązkowe składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe do wysokości odpowiadającej wysokości składki, której podstawą wymiaru jest kwota stanowiąca 60% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w poprzednim kwartale,

- 2) niepełnosprawnemu rolnikowi lub rolnikowi zobowiązanemu do opłacania składek za niepełnosprawnego domownika, składki na ubezpieczenia społeczne rolników – wypadkowe, chorobowe, macierzyńskie oraz emerytalno-rentowe

– pod warunkiem terminowego opłacenia tych składek w całości.

Art. 25b.

1. Zatrudnienie osób, o których mowa w art. 25a ust. 2-4, ustala się odpowiednio na podstawie art. 21 ust. 5 oraz art. 28 ust. 3.

2. W przypadku gdy osoba niepełnosprawna jest zatrudniona u więcej niż jednego pracodawcy w wymiarze czasu pracy:

- 1) nieprzekraczającym ogółem pełnego wymiaru czasu pracy – refundację składek na ubezpieczenia społeczne przyznaje się w pełnej kwocie,

- 2) przekraczającym ogółem pełny wymiar czasu pracy – refundację składek na ubezpieczenia społeczne przyznaje się na tę osobę odpowiednio na zasadach określonych w art. 26b ust. 3.

3. Refundacja składek na ubezpieczenia społeczne nie przysługuje w części odpowiadającej składkom na ubezpieczenia społeczne finansowanym ze środków publicznych.

Art. 25c.

1. Pracodawca, o którym mowa w art. 25a ust. 2-4, składa Funduszowi:

- 1) miesięczne informacje o podstawach wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne, składkach na ubezpieczenie społeczne, zatrudnieniu i stopniach niepełnosprawności pracowników niepełnosprawnych,

- 2) wniosek o wypłatę refundacji składek za dany miesiąc,

- 3) informacje o wysokości i rodzaju podwyższonych kosztów zatrudnienia osób niepełnosprawnych.

2. Przepis ust. 1 pkt 1 i 2 stosuje się odpowiednio do osoby niepełnosprawnej wykonującej działalność gospodarczą oraz niepełnosprawnego rolnika lub rolnika zobowiązanego do opłacania składek za niepełnosprawnego domownika, z tym że rolnik składa informację o składkach na ubezpieczenia społeczne i stopniach niepełnosprawności w miesiącu następującym po miesiącu, w którym terminowo dokonał zapłaty składek za dany kwartał, wraz z wnioskiem o wypłatę refundacji składek.

3. Informacje, o których mowa w ust. 1 pkt 3, składa pracodawca wykonujący działalność gospodarczą, w rozumieniu przepisów o swobodzie działalności gospodarczej.

4. Informacje i wniosek, o których mowa w ust. 1, pracodawca, osoba wykonująca działalność gospodarczą oraz niepełnosprawny rolnik lub rolnik zobowiązany do

opłacania składek za niepełnosprawnego domownika zwany dalej „wnioskodawcą”, przekazują w formie dokumentu elektronicznego przez teletransmisję danych oraz pobierają drogą elektroniczną potwierdzenie wysłanej informacji lub wniosku. Wnioskodawca może przekazywać informacje i wniosek również w formie dokumentu pisemnego.

5. W terminie 7 dni od dnia otrzymania wniosku Fundusz przekazuje na rachunek bankowy wnioskodawcy kwoty refundacji składek na ubezpieczenia społeczne w wysokości ustalonej na podstawie ust. 1-4, art. 25a i 25b oraz informuje wnioskodawcę o sposobie jej ustalenia.
6. Jeżeli wnioskodawca posiada zaległości w zobowiązaniach wobec Funduszu przekraczające ogółem kwotę 100 zł, Prezes Zarządu Funduszu wydaje decyzję o wstrzymaniu refundacji składek na ubezpieczenia społeczne do czasu uregulowania zaległości przez wnioskodawcę. Decyzja podlega wykonaniu z dniem wydania.
7. W przypadku nieuregulowania przez wnioskodawcę zaległości wobec Funduszu do dnia 31 stycznia roku następującego po roku, za który wnioskodawcy przysługuje refundacja, Prezes Zarządu Funduszu wydaje decyzję o odmowie wypłaty refundacji składek na ubezpieczenia społeczne za okres wskazany w decyzji, o której mowa w ust. 6.
8. W przypadku gdy ustalona przez Fundusz kwota refundacji składek na ubezpieczenia społeczne jest inna niż kwota refundacji wykazana we wniosku, Prezes Zarządu Funduszu wydaje decyzję o wysokości refundacji, na wniosek złożony przez wnioskodawcę, w terminie 14 dni od dnia otrzymania informacji o ustaleniu wysokości przysługującej refundacji.
9. Wnioskodawca dokonuje, na formularzu, rozliczenia środków uzyskanych w ramach refundacji składek na ubezpieczenia społeczne za okres roczny w terminie do dnia 15 lutego roku następnego.
10. Fundusz refunduje składki na ubezpieczenia społeczne przez okres roku na zasadach określonych w ust. 1-9, art. 25a, 25b i 25d. Po upływie tego okresu wnioskodawca może wystąpić do Funduszu z wnioskiem o przedłużenie wypłacania refundacji na kolejne okresy roczne.

Art. 25d.

1. Prezes Zarządu Funduszu może przeprowadzać kontrole wnioskodawcy w zakresie refundacji składek, w szczególności dotyczące ustalania wysokości refundacji składek na ubezpieczenia społeczne i wypłaty wynagrodzeń pracowników niepełnosprawnych. W przypadku stwierdzenia w wyniku kontroli nieprawidłowości Prezes Zarządu Funduszu wydaje decyzję nakazującą zwrot wypłaconej refundacji składek na ubezpieczenia społeczne w zakresie stwierdzonych nieprawidłowości.
2. Od decyzji Prezesa Zarządu Funduszu, o których mowa w ust. 1 i art. 25c ust. 6-8, przysługuje odwołanie do ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego.
3. W przypadku konieczności przeprowadzenia kontroli, o której mowa w ust. 1, Fundusz może nieodpłatnie korzystać z danych zgromadzonych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych lub Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.
4. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) **szczegółowy tryb przekazywania oraz rozliczania refundacji składek na ubezpieczenia społeczne,**
  - 2) **terminy składania i wzory informacji i wniosku, o których mowa w art. 25c ust. 1 i 2,**
  - 3) **wzór formularza rozliczenia, o którym mowa w art. 25c ust. 9,**
  - 4) **wymogi, jakie muszą spełniać wnioskodawcy przekazujący dokumenty w formie elektronicznej przez teletransmisję danych**
- **uwzględniając potrzebę zapewnienia jednolitych warunków niezbędnych dla prawidłowego przekazywania dokumentów oraz racjonalne gospodarowanie środkami Funduszu.>**

Art. 26.

1. Pracodawca, który przez okres co najmniej 36 miesięcy zatrudni osoby niepełnosprawne spełniające warunki określone w ust. 2, może otrzymać, na wniosek, ze środków Funduszu zwrot kosztów:
  - 1) poniesionych w związku z przystosowaniem tworzonych lub istniejących stanowisk pracy dla tych osób, stosownie do potrzeb wynikających z ich niepełnosprawności,
    - 1a) adaptacji pomieszczeń zakładu pracy do potrzeb osób niepełnosprawnych,
    - 1b) adaptacji lub nabycia urządzeń ułatwiających osobie niepełnosprawnej funkcjonowanie w zakładzie pracy,
  - 2) rozpoznania przez służby medycyny pracy potrzeb, o których mowa w pkt 1-1b.
- 1a. Zwrot kosztów określonych w ust. 1 pkt 1-1b oraz w art. 26d dotyczy wyłącznie dodatkowych kosztów pracodawcy wynikających z zatrudnienia osób niepełnosprawnych.
2. Zwrot kosztów dotyczy osób niepełnosprawnych:
  - 1) bezrobotnych lub poszukujących pracy i niepozostających w zatrudnieniu, skierowanych do pracy przez powiatowy urząd pracy,
  - 2) pozostających w zatrudnieniu u pracodawcy występującego o zwrot kosztów, jeżeli niepełnosprawność tych osób powstała w okresie zatrudnienia u tego pracodawcy, z wyjątkiem przypadków, gdy przyczyną powstania niepełnosprawności było zawinione przez pracodawcę lub przez pracownika naruszenie przepisów, w tym przepisów prawa pracy.
3. Zwrot kosztów nie może przekraczać dwudziestokrotnego przeciętnego wynagrodzenia za każde przystosowane stanowisko pracy osoby niepełnosprawnej.
4. Zwrotu kosztów dokonuje starosta na warunkach i w wysokości określonych umową zawartą z pracodawcą, z tym że:
  - 1) zwrotowi nie podlegają koszty, o których mowa w ust. 1 pkt 1-1b, poniesione przez pracodawcę przed dniem podpisania umowy,
  - 2) kwota zwrotu kosztów poniesionych w związku z rozpoznaniem potrzeb osób niepełnosprawnych nie może przekraczać 15% kosztów związanych z przystosowaniem tworzonych lub istniejących stanowisk pracy do potrzeb osób niepełnosprawnych.
5. Umowy z pracodawcą, którym jest starosta, zawiera Prezes Zarządu Funduszu.

6. Warunkiem zwrotu kosztów jest uzyskanie pozytywnej opinii Państwowej Inspekcji Pracy o przystosowanym stanowisku pracy, wydanej na wniosek starosty.
- <6a. Zwrot kosztów jednostkom budżetowym następuje na wydzielony rachunek dochodów własnych, o którym mowa w art. 22 ust. 1 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 249, poz. 2104 i Nr 169, poz. 1420 oraz z 2006 r. Nr 45, poz. 319). Warunkiem zwrotu kosztów jest ich poniesienie przez jednostkę budżetową ze środków uprzednio zgromadzonych na tym rachunku.>**
7. Jeżeli okres zatrudnienia osoby niepełnosprawnej będzie krótszy niż 36 miesięcy, pracodawca jest obowiązany zwrócić Funduszowi za pośrednictwem starosty środki w wysokości równej 1/36 ogólnej kwoty zwrotu za każdy miesiąc brakujący do upływu okresu, o którym mowa w ust. 1, jednak w wysokości nie mniejszej niż 1/6 tej kwoty. Pracodawca dokonuje zwrotu w terminie 3 miesięcy od dnia rozwiązania stosunku pracy z osobą niepełnosprawną.
8. Pracodawca nie zwraca środków, o których mowa w ust. 7, jeżeli zatrudni w terminie 3 miesięcy od dnia rozwiązania stosunku pracy z osobą niepełnosprawną inną osobę niepełnosprawną, skierowaną do pracy przez powiatowy urząd pracy, przy czym wynikająca z tego powodu przerwa nie jest wliczana do okresu, o którym mowa w ust. 1.
9. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego określi, w drodze rozporządzenia, tryb i sposób postępowania w sprawach, o których mowa w ust. 1-8 oraz w art. 26d, w tym wzór wniosku i elementy umowy, dokumentację niezbędną do zwrotu kosztów oraz sposób i terminy rozpatrywania wniosków, mając na względzie prawidłowe dokonywanie zwrotu kosztów.

Art. 26a.

[1. Pracodawcy zatrudniającemu osoby niepełnosprawne, które nie osiągnęły wieku emerytalnego i zostały ujęte w ewidencji prowadzonej przez Fundusz, o której mowa w art. 26b ust. 1, przysługuje ze środków Funduszu miesięczne dofinansowanie do wynagrodzeń tych pracowników niepełnosprawnych, wypłacane raz na dwa miesiące, zwane dalej "miesięcznym dofinansowaniem", w kwocie:

- 1) 130% najniższego wynagrodzenia - w przypadku osób niepełnosprawnych zaliczonych do znacznego stopnia niepełnosprawności,*
- 2) 110% najniższego wynagrodzenia - w przypadku osób niepełnosprawnych zaliczonych do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności,*
- 3) 50% najniższego wynagrodzenia - w przypadku osób niepełnosprawnych zaliczonych do lekkiego stopnia niepełnosprawności.]*

<1. Pracodawcy przysługuje ze środków Funduszu miesięczne dofinansowanie do wynagrodzenia pracownika niepełnosprawnego, który nie ma ustalonego prawa do emerytury, o ile pracownik ten został ujęty w ewidencji zatrudnionych osób niepełnosprawnych, o której mowa w art. 26b ust. 1, prowadzonej przez Fundusz. Miesięczne dofinansowanie do wynagrodzenia pracownika niepełnosprawnego, zwane dalej „miesięcznym dofinansowaniem”, przysługuje w kwocie:

- 1) 130% najniższego wynagrodzenia – w przypadku osób niepełnosprawnych zaliczonych do znacznego stopnia niepełnosprawności,**
- 2) 110% najniższego wynagrodzenia – w przypadku osób niepełnosprawnych zaliczonych do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności,**

3) 50% najniższego wynagrodzenia – w przypadku osób niepełnosprawnych zaliczonych do lekkiego stopnia niepełnosprawności.>

- 1a. Miesięczne dofinansowanie nie przysługuje pracodawcy zatrudniającemu co najmniej 25 pracowników w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy i nieosiągającemu wskaźnika zatrudnienia osób niepełnosprawnych w wysokości co najmniej 6 %.
2. Pracodawcy zatrudniającemu w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy mniej niż 25 pracowników oraz pracodawcy zatrudniającemu co najmniej 25 pracowników w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy i osiągającemu wskaźnik zatrudnienia osób niepełnosprawnych w wysokości co najmniej 6 % przysługuje miesięczne dofinansowanie w wysokości:
  - 1) 70 % kwot, o których mowa w ust. 1,
  - 2) 90 % kwot, o których mowa w ust. 1, w przypadku osób niepełnosprawnych, u których stwierdzono chorobę psychiczną, upośledzenie umysłowe lub epilepsję oraz pracowników niewidomych.
3. Pracodawcy prowadzącemu zakład pracy chronionej przysługuje:
  - 1) 100 % kwot dofinansowania, o których mowa w ust. 1, z zastrzeżeniem pkt 2,
  - 2) kwoty, o których mowa w ust. 1, zwiększa się o 75 % najniższego wynagrodzenia w przypadku osób niepełnosprawnych, u których stwierdzono chorobę psychiczną, upośledzenie umysłowe lub epilepsję, oraz niewidomych.
4. Kwota miesięcznego dofinansowania, z zastrzeżeniem ust. 5, nie powinna przekroczyć kwoty miesięcznego wynagrodzenia osiąganego przez pracownika niepełnosprawnego.
5. W przypadku gdy kwota miesięcznego dofinansowania przekracza kwotę miesięcznego wynagrodzenia osiąganego przez pracownika niepełnosprawnego u pracodawcy, o którym mowa:
  - 1) w ust. 2, pracodawca otrzymuje miesięczne dofinansowanie w wysokości miesięcznego wynagrodzenia wypłaconego pracownikowi niepełnosprawnemu,
  - [2) w ust. 3, pracodawca przekazuje różnicę pomiędzy kwotą miesięcznego dofinansowania a kwotą tego wynagrodzenia na zakładowy fundusz rehabilitacji osób niepełnosprawnych, z przeznaczeniem na indywidualny program rehabilitacji pracowników niepełnosprawnych zatrudnionych w zakładzie pracy chronionej.]

<2) w ust. 3, pracodawca otrzymuje miesięczne dofinansowanie w wysokości miesięcznego wynagrodzenia osiąganego przez pracownika niepełnosprawnego.>
6. Miesięczne dofinansowanie wypłaca Fundusz przez okres roku w wysokości proporcjonalnej do wymiaru czasu pracy pracownika, na zasadach określonych w art. 26b i 26c.
7. Po upływie okresu, o którym mowa w ust. 6, pracodawca może wystąpić do Funduszu z wnioskiem o przedłużenie wypłacania miesięcznego dofinansowania na kolejne okresy roczne.
- [8. Miesięczne dofinansowanie przysługuje pracodawcy, który nie posiada zaległości w zobowiązaniach wobec Funduszu.]
- <8. Jeżeli pracodawca posiada zaległości w zobowiązaniach wobec Funduszu przekraczające ogółem kwotę 100 złotych, Prezes Zarządu Funduszu wydaje decyzję o wstrzymaniu miesięcznego dofinansowania do czasu uregulowania zaległości przez pracodawcę. Decyzja podlega wykonaniu z dniem wydania.>**

- <9. W przypadku nieuregulowania przez pracodawcę zaległości wobec Funduszu do dnia 31 stycznia roku następującego po roku, za który pracodawcy przysługuje miesięczne dofinansowanie, Prezes Zarządu Funduszu wydaje decyzję o odmowie wypłaty miesięcznego dofinansowania za okres wskazany w decyzji, o której mowa w ust. 8.
10. Prezes Zarządu Funduszu może przeprowadzać kontrole pracodawcy w zakresie miesięcznego dofinansowania, w szczególności dotyczące ustalania wysokości miesięcznego dofinansowania i wypłaty wynagrodzeń pracowników niepełnosprawnych.
11. W przypadku stwierdzenia w wyniku kontroli nieprawidłowości Prezes Zarządu Funduszu wydaje decyzję nakazującą zwrot wypłaconego dofinansowania w zakresie stwierdzonych nieprawidłowości.
12. Od decyzji Prezesa Zarządu Funduszu, o których mowa w ust. 8, 9 i 11, przysługuje odwołanie do ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego.>

Art. 26c.

[1. Pracodawca, o którym mowa w art. 26a, składa Funduszowi:

- 1) *miesięczne informacje o wynagrodzeniach, zatrudnieniu i stopniach niepełnosprawności pracowników niepełnosprawnych, z uwzględnieniem pracowników, u których stwierdzono chorobę psychiczną, upośledzenie umysłowe lub epilepsję oraz pracowników niewidomych - w terminie do 20 dnia miesiąca następującego po miesiącu, którego informacja dotyczy,*
- 2) *wniosek o wypłatę miesięcznego dofinansowania za dwa miesiące - w terminie do 20 dnia miesiąca następującego po miesiącach, których wniosek dotyczy, przez transmisję danych w formie dokumentu elektronicznego, z zastrzeżeniem ust. 2, oraz pobiera drogą elektroniczną potwierdzenie wysłanej informacji lub wniosku,*
- 3) *informacje o wysokości podwyższonych kosztów zatrudnienia osób niepełnosprawnych, z zastrzeżeniem ust. 1a.*

1a. *Informacje i wniosek, o których mowa w ust. 1, pracodawca przekazuje w formie dokumentu elektronicznego przez teletransmisję danych oraz pobiera drogą elektroniczną potwierdzenie wysłanej informacji lub wniosku.*

1b. *Informacje, o których mowa w ust. 1 pkt 3, składają przedsiębiorcy.]*

<1. Pracodawca, o którym mowa w art. 26a, składa Funduszowi:

- 1) **miesięczne informacje o wynagrodzeniach, zatrudnieniu i stopniach niepełnosprawności pracowników niepełnosprawnych, z uwzględnieniem pracowników, u których stwierdzono chorobę psychiczną, upośledzenie umysłowe lub epilepsję oraz pracowników niewidomych,**
- 2) **wniosek o wypłatę miesięcznego dofinansowania za dany miesiąc,**
- 3) **informacje o wysokości i rodzaju podwyższonych kosztów zatrudnienia osób niepełnosprawnych.**

1a. **Informacje i wniosek, o których mowa w ust. 1, pracodawca przekazuje w formie dokumentu elektronicznego przez teletransmisję danych oraz pobiera drogą elektroniczną potwierdzenie wysłanej informacji lub wniosku. Pracodawca może przekazać informacje i wniosek również w formie dokumentu pisemnego.**

1b. Informacje, o których mowa w ust. 1 pkt 3, składa pracodawca wykonujący działalność gospodarczą, w rozumieniu przepisów o swobodzie działalności gospodarczej.>

[2. Pracodawca zatrudniający nie więcej niż 5 pracowników może przekazywać informacje, o których mowa w ust. 1, w formie dokumentu pisemnego.]

[3. Fundusz w terminie 7 dni od dnia przekazania przez pracodawcę wniosku, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, przekazuje informacje o saldzie przysługującego dofinansowania do wynagrodzenia.

4. Fundusz przekazuje miesięczne dofinansowanie na rachunek bankowy pracodawcy w terminie 7 dni od dnia uzgodnienia salda.]

<3. W terminie 7 dni od dnia otrzymania wniosku Fundusz przekazuje na rachunek bankowy pracodawcy dofinansowanie w kwocie ustalonej na podstawie art. 26a i 26b oraz informuje pracodawcę o sposobie jej ustalenia.

4. W przypadku gdy ustalona przez Fundusz kwota dofinansowania jest inna niż kwota dofinansowania wykazana we wniosku pracodawcy, Prezes Zarządu Funduszu wydaje decyzję o wysokości dofinansowania, na wniosek pracodawcy złożony w terminie 14 dni od dnia otrzymania informacji o ustaleniu wysokości przysługującego dofinansowania do wynagrodzenia.>

[4a. W przypadku niezgodnienia salda w terminie do końca miesiąca następującego po miesiącu złożenia wniosku o wypłatę miesięcznego dofinansowania, Fundusz wydaje decyzję o odmowie wypłaty tego dofinansowania.]

[4b. Od decyzji Funduszu, o której mowa w ust. 4a, służy odwołanie do ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego.]

<4b. Od decyzji, o której mowa w ust. 4, przysługuje odwołanie do ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego.>

5. Pracodawca dokonuje rozliczenia miesięcznego dofinansowania za okres roczny w terminie do 15 lutego roku następnego.

[6. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki i tryb przekazywania oraz rozliczania miesięcznych dofinansowań, wzory informacji i wniosku, o których mowa w ust. 1, oraz rozliczenia, o którym mowa w ust. 5, tryb uzgodnienia salda, o którym mowa w ust. 4, a także warunki, jakie muszą spełniać pracodawcy przekazując dokumenty w formie elektronicznej przez teletransmisję danych, uwzględniając potrzebę zapewnienia jednolitych warunków niezbędnych dla prawidłowego przekazywania dokumentów.]

<6. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego określi, w drodze rozporządzenia:

1) tryb przekazywania oraz rozliczania miesięcznego dofinansowania,

2) terminy składania i wzory informacji i wniosku, o których mowa w ust. 1,

3) wzór formularza rozliczenia, o którym mowa w ust. 5,

4) wymogi, jakie muszą spełniać pracodawcy przekazując dokumenty w formie elektronicznej przez teletransmisję danych

– uwzględniając potrzebę zapewnienia jednolitych warunków niezbędnych dla prawidłowego przekazywania dokumentów oraz racjonalne gospodarowanie środkami Funduszu.>

<Art. 26c¹.

Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki udzielania pomocy określonej w art. 25a ust. 2-5 oraz art. 26a ust. 2 i 3, pracodawcom wykonującym działalność gospodarczą, w rozumieniu przepisów o swobodzie działalności gospodarczej, mając na uwadze konieczność zapewnienia zgodności udzielania pomocy z warunkami dopuszczalności pomocy na zatrudnienie, oraz osobom niepełnosprawnym wykonującym działalność gospodarczą lub niepełnosprawnym rolnikom albo rolnikom zobowiązanym do opłacania składek za niepełnosprawnego domownika w ramach zasady de minimis, w tym także sposób przedstawiania informacji o otrzymanej pomocy publicznej lub zaświadczeń o pomocy de minimis.>

Art. 26d.

1. Pracodawca, który zatrudnia pracownika niepełnosprawnego, może otrzymać ze środków Funduszu zwrot miesięcznych kosztów zatrudnienia pracowników pomagających pracownikowi niepełnosprawnemu w pracy w zakresie czynności ułatwiających komunikowanie się z otoczeniem, a także czynności niemożliwych lub trudnych do samodzielnego wykonania przez pracownika niepełnosprawnego na stanowisku pracy.
2. Wysokość zwrotu stanowi iloczyn kwoty najniższego wynagrodzenia i ilorazu liczby godzin w miesiącu przeznaczonych wyłącznie na pomoc pracownikowi niepełnosprawnemu i miesięcznej liczby godzin pracy pracownika niepełnosprawnego w miesiącu, z zastrzeżeniem ust. 3.
3. Liczba godzin przeznaczonych wyłącznie na pomoc pracownikowi niepełnosprawnemu nie może przekraczać liczby godzin odpowiadającej 20 % liczby godzin pracy pracownika w miesiącu.
4. Przepisy art. 26 ust. 4-6 stosuje się odpowiednio.

<Art. 26e.

1. Pracodawca, który przez okres co najmniej 36 miesięcy zatrudni osobę niepełnosprawną zarejestrowaną w powiatowym urzędzie pracy jako bezrobotna albo poszukująca pracy niepozostającą w zatrudnieniu, może otrzymać, na wniosek, ze środków Funduszu zwrot kosztów wyposażenia stanowiska pracy do wysokości piętnastokrotnego przeciętnego wynagrodzenia.
2. Zwrotu kosztów, o których mowa w ust. 1, dokonuje starosta na warunkach i w wysokości określonych umową zawartą z pracodawcą, z tym że zwrotowi nie podlegają koszty poniesione przed dniem zawarcia umowy.
3. Umowy z pracodawcą, którym jest starosta, zawiera Prezes Zarządu Funduszu.
4. Zwrot kosztów jednostkom budżetowym następuje na wydzielony rachunek dochodów własnych, o którym mowa w art. 22 ust. 1 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych. Warunkiem zwrotu kosztów jest ich poniesienie przez jednostkę budżetową ze środków uprzednio zgromadzonych na tym rachunku.
5. Warunkiem zwrotu kosztów, o których mowa w ust. 1, jest uzyskanie, wydanej na wniosek starosty, pozytywnej opinii Państwowej Inspekcji Pracy o przystosowaniu stanowiska pracy do potrzeb wynikających z niepełnosprawności osoby zatrudnionej na tym stanowisku.

6. Jeżeli okres zatrudnienia osoby niepełnosprawnej będzie krótszy niż 36 miesięcy, pracodawca jest obowiązany zwrócić Funduszowi za pośrednictwem starosty środki w wysokości równej 1/36 ogólnej kwoty zwrotu za każdy miesiąc brakujący do upływu okresu, o którym mowa w ust. 1, jednak w wysokości nie mniejszej niż 1/6 tej kwoty. Pracodawca dokonuje zwrotu w terminie 3 miesięcy od dnia rozwiązania stosunku pracy z osobą niepełnosprawną.
7. Pracodawca nie zwraca środków, o których mowa w ust. 5, jeżeli zatrudni w terminie 3 miesięcy od dnia rozwiązania stosunku pracy z osobą niepełnosprawną inną osobę niepełnosprawną, zarejestrowaną w powiatowym urzędzie pracy jako bezrobotna lub poszukująca pracy i niepozostającą w zatrudnieniu, przy czym wynikająca z tego powodu przerwa nie jest wliczana do okresu, o którym mowa w ust. 1.
8. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego określi, w drodze rozporządzenia:
  - 1) tryb postępowania w sprawach, o których mowa w ust. 1-6,
  - 2) wzór wniosku i elementy umowy oraz dokumentację niezbędną do zwrotu kosztów, o których mowa w ust. 1,
  - 3) sposób i terminy rozpatrywania wniosków, o których mowa w ust. 1,
  - 4) formy zabezpieczenia zwrotu otrzymanych środków w przypadku niedotrzymania warunków umowy dotyczących ich przyznania– mając na względzie zwiększenie poziomu zatrudnienia osób niepełnosprawnych, dokonywanie zwrotu kosztów zgodnie z zasadami udzielania pomocy w ramach zasady de minimis oraz racjonalne gospodarowanie środkami Funduszu.

Art. 26f.

1. Pracodawca, który zatrudni przez okres co najmniej 12 miesięcy osobę niepełnosprawną zarejestrowaną w powiatowym urzędzie pracy jako bezrobotna albo poszukująca pracy niepozostającą w zatrudnieniu, może otrzymać, na wniosek, ze środków Funduszu zwrot 60%:
  - 1) jej wynagrodzenia przed opodatkowaniem podatkiem dochodowym oraz
  - 2) obowiązkowych składek na ubezpieczenia społeczne od tego wynagrodzenia– za okres jednego roku od dnia jej zatrudnienia.
2. Zwrotu, o którym mowa w ust. 1, dokonuje starosta na warunkach i w wysokości określonych umową zawartą z pracodawcą, z tym że zwrotowi nie podlegają kwoty wypłacone przez pracodawcę za okres sprzed dnia podpisania umowy.
3. Jeżeli okres zatrudnienia osoby niepełnosprawnej będzie krótszy niż 12 miesięcy, pracodawca za pośrednictwem starosty jest obowiązany zwrócić Funduszowi w pełnej wysokości kwoty otrzymane z Funduszu, chyba że umowa o pracę:
  - 1) uległa rozwiązaniu z przyczyn określonych w art. 52 § 1 pkt 1 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94, z późn. zm.) albo
  - 2) uległa rozwiązaniu za wypowiedzeniem złożonym przez pracownika, albo
  - 3) wygasła.
4. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego określi, w drodze rozporządzenia:
  - 1) tryb postępowania w sprawach, o których mowa w ust. 1 i 2,

- 2) wzór wniosku i elementy umowy, dokumentację niezbędną do zwrotu wynagrodzenia przed opodatkowaniem podatkiem dochodowym oraz obowiązkowych składek na ubezpieczenia społeczne od tego wynagrodzenia,
  - 3) sposób i terminy rozpatrywania wniosków, o których mowa w ust. 1,
  - 4) formy zabezpieczenia zwrotu otrzymanej refundacji w przypadku niedotrzymania warunków umowy dotyczącej ich przyznania
- mając na względzie zwiększenie poziomu zatrudnienia osób niepełnosprawnych, racjonalne gospodarowanie środkami Funduszu oraz prawidłowe dokonywanie zwrotu wynagrodzenia i obowiązkowych składek na ubezpieczenia społeczne, zgodnie z warunkami dopuszczalności pomocy na zatrudnienie.>

Art. 29.

[1. Powiat, gmina oraz fundacja, stowarzyszenie lub inna organizacja społeczna, której statutowym zadaniem jest rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych, może utworzyć wyodrębnioną organizacyjnie i finansowo jednostkę i uzyskać dla tej jednostki status zakładu aktywności zawodowej, jeżeli:

- 1) posiada ona wskaźnik zatrudnienia osób niepełnosprawnych zaliczonych do znacznego stopnia niepełnosprawności określony zgodnie z ust. 2,
- 2) spełnia ona warunki, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 2 i 3,
- 3) przeznacza uzyskane dochody na cele określone zgodnie z ust. 4,
- 4) uzyska pozytywną opinię starosty.]

<1. Gmina, powiat oraz fundacja, stowarzyszenie lub inna organizacja społeczna, której statutowym zadaniem jest rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych, może utworzyć wyodrębnioną organizacyjnie i finansowo jednostkę i uzyskać dla tej jednostki status zakładu aktywności zawodowej, jeżeli:

- 1) co najmniej 70% ogółu osób zatrudnionych w tej jednostce stanowią osoby niepełnosprawne, w szczególności skierowane do pracy przez powiatowe urzędy pracy:
  - a) zaliczone do znacznego stopnia niepełnosprawności,
  - b) zaliczone do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności, u których stwierdzono autyzm, upośledzenie umysłowe lub chorobę psychiczną, w tym osób, w stosunku do których rada programowa, o której mowa w art. 10a ust. 4, zajęła stanowisko uzasadniające podjęcie zatrudnienia i kontynuowanie rehabilitacji zawodowej w warunkach pracy chronionej,
- 2) spełnia warunki, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 2 i 3,
- 3) przeznacza uzyskane dochody na zakładowy fundusz aktywności,
- 4) uzyska pozytywną opinię starosty o potrzebie utworzenia zakładu aktywności zawodowej.>

<1a. Wskaźnik zatrudnienia osób niepełnosprawnych, o których mowa w ust. 1 pkt 1 lit. b, nie może być wyższy niż 35% ogółu zatrudnionych.>

[2. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego określi, w drodze rozporządzenia, stosunek osób niepełnosprawnych zaliczonych do znacznego stopnia niepełnosprawności do innych pracowników, wymagany w zakładzie aktywności zawodowej, w zależności od rodzaju prowadzonej działalności.]

3. Koszty utworzenia i działania zakładów aktywności zawodowej są finansowane ze środków Funduszu, samorządu terytorialnego lub z innych źródeł, z zastrzeżeniem art. 68c ust. 2. Zakłady te nie mogą prowadzić działalności polegającej na wytwarzaniu wyrobów przemysłu paliwowego, tytoniowego, spirytusowego, winiarskiego, piwowarskiego, a także pozostałych wyrobów alkoholowych o zawartości alkoholu powyżej 1,5% oraz wyrobów z metali szlachetnych albo z udziałem tych metali lub handlu tymi wyrobami.
- 3a. Dofinansowania ze środków Funduszu kosztów, o których mowa w ust. 3, dokonuje samorząd województwa na warunkach i w wysokości określonych umową zawartą z jednostką określoną w ust. 1.
- [4. *Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady, tryb i warunki tworzenia, finansowania i działania zakładów aktywności zawodowej, w tym czasu pracy i rehabilitacji osób zaliczonych do znacznego stopnia niepełnosprawności, zasady tworzenia i wykorzystywania zakładowego funduszu aktywności, o którym mowa w art. 31 ust. 4, a także cele, na które mogą być przeznaczone dochody z działalności zakładu aktywności zawodowej.*]
- <4. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego określi, w drodze rozporządzenia:**
- 1) szczegółowy sposób, tryb i warunki tworzenia, finansowania i działania zakładów aktywności zawodowej,**
  - 2) czas pracy i rehabilitacji osób zaliczonych do znacznego lub umiarkowanego stopnia niepełnosprawności,**
  - 3) sposób tworzenia i wykorzystywania zakładowego funduszu aktywności**
- mając na względzie jednolite zasady funkcjonowania zakładów aktywności zawodowej.>

Art. 30.

1. Decyzję w sprawie przyznania statusu zakładu pracy chronionej lub zakładu aktywności zawodowej, potwierdzającą spełnianie warunków, o których mowa w art. 28 lub 29, wydaje wojewoda.
2. Wojewoda może, w drodze decyzji, zwolnić na czas określony, nie dłużej jednak niż na sześć miesięcy, prowadzącego zakład pracy chronionej od spełnienia warunku, o którym mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 lit. a), jeżeli:
  - 1) zatrudnia co najmniej 60% osób niepełnosprawnych oraz
  - 2) właściwy powiatowy urząd pracy nie może skierować wymaganej liczby osób niepełnosprawnych zaliczonych do znacznego lub umiarkowanego stopnia niepełnosprawności, posiadających odpowiednie kwalifikacje zawodowe lub nadających się do przekwalifikowania.
- 2a. Wojewoda może, w drodze decyzji, zwolnić z obowiązku prowadzenia działalności gospodarczej przez okres 12 miesięcy poprzedzających złożenie wniosku o przyznanie statusu zakładu pracy chronionej lub z obowiązku utrzymywania wskaźników zatrudnienia osób niepełnosprawnych, określonych w art. 28 ust. 1 pkt 1, w okresie 6 miesięcy poprzedzających dzień złożenia wniosku o przyznanie statusu zakładu pracy chronionej pracodawcę, który:

- 1) przejął wraz ze wszystkimi pracownikami zakład pracy chronionej w upadłości lub w likwidacji albo zagrożony likwidacją lub upadłością, z wyłączeniem przejęcia dokonanego na podstawie Kodeksu spółek handlowych lub ustawy z dnia 16 września 1982 r. - Prawo spółdzielcze (Dz. U. z 1995 r. Nr 54, poz. 288, z późn. zm.),
  - 2) przejął w drodze darowizny od osoby należącej w stosunku do niego do I grupy podatkowej w rozumieniu przepisów o podatku od spadków i darowizn zakład pracy chronionej prowadzony przez jedną lub więcej osób fizycznych.
- 2b. Wojewoda może wydać decyzję, o której mowa w ust. 2a, w przypadku gdy pracodawca:
- 1) utrzyma zatrudnienie pracowników zakładu pracy chronionej w okresie roku od dnia wydania decyzji oraz
  - 2) spełnia pozostałe warunki, o których mowa w art. 28, w dniu wystąpienia z wnioskiem o przyznanie statusu zakładu pracy chronionej lub udokumentowania przejęcia zakładu.
- 2c. Pracodawca, w stosunku do którego wojewoda podjął z urzędu decyzję, o której mowa w ust. 3, może wystąpić do wojewody z wnioskiem o wydanie decyzji w sprawie przyznania statusu zakładu pracy chronionej z mocą od dnia ponownego spełnienia warunków, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1-3 i art. 33 ust. 1 lub 3 pkt 1 i 2, jeżeli:
- 1) pracodawca w dniu złożenia wniosku wykaże się:
    - a) spełnianiem warunków, o których mowa w art. 28 ust. 1-3 oraz art. 33 ust. 1 lub 3 pkt 1 i 2, za okres od dnia ponownego spełniania warunków do dnia poprzedzającego dzień złożenia wniosku,
    - b) dokonaniem zwrotu nienależnie pobranej pomocy publicznej otrzymanej w związku z legitymowaniem się statusem zakładu pracy chronionej wraz z odsetkami za okres od dnia stwierdzonej decyzją, o której mowa w ust. 3, utraty statusu do dnia ponownego spełniania warunków, o których mowa w art. 28 ust. 1-3 oraz art. 33 ust. 1 lub 3 pkt 1 i 2,
  - 2) łączny okres niespełniania warunków, o których mowa w art. 28 ust. 1-3 oraz art. 33 ust. 1 lub 3, był nie dłuższy niż 3 miesiące,
  - 3) w okresie, o którym mowa w pkt 2, wskaźnik, o którym mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1, nie uległ zmniejszeniu o więcej niż 20% tego wskaźnika,
  - 4) naruszenie art. 28 ust. 2 i 3 lub art. 33 ust. 1 lub 3 pkt 1 i 2 nie było rażące.
3. Wojewoda podejmuje decyzję stwierdzającą utratę przyznanego statusu zakładu pracy chronionej lub zakładu aktywności zawodowej w razie niespełniania warunków lub obowiązków, o których mowa w art. 28 ust. 1-3 i art. 33 ust. 1 lub 3 pkt 1 i 2, lub odpowiednio art. 28 ust. 1 pkt 1-3, art. 29 lub 30 ust. 2b, z dniem zaprzestania spełniania jakiegokolwiek z tych warunków lub obowiązków.
- 3a. Od decyzji wojewody, o których mowa w ust. 1-3, pracodawcy przysługuje odwołanie do ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego.
- 3b. Organy wymienione w ust. 3a mogą przeprowadzać okresowe, nie rzadziej niż co dwa lata, i doraźne kontrole spełniania warunków i obowiązków, z uwzględnieniem art. 28 i 29.
- 3c. Państwowa Inspekcja Pracy przeprowadza, nie rzadziej niż co trzy lata, kontrolę w zakładach pracy chronionej i w zakładach aktywności zawodowej w zakresie przestrzegania przepisów ustawy, w szczególności art. 28 ust. 1 pkt 2.

- 3d. Wojewoda i Państwowa Inspekcja Pracy przedstawiają Pełnomocnikowi informacje o wynikach kontroli, o których mowa w ust. 3b i 3c, przeprowadzonych w danym roku kalendarzowym, w terminie do końca I kwartału roku następnego.
4. Prowadzący zakład pracy chronionej lub zakład aktywności zawodowej jest obowiązany:
- 1) poinformować wojewodę o każdej zmianie dotyczącej spełnienia warunków i realizacji obowiązków, o których mowa w art. 28 i 33 ust. 1 i 3, w terminie 14 dni od daty tej zmiany,
  - 2) przedstawiać wojewodzie półroczne informacje, dotyczące spełniania tych warunków.
5. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego określi, w drodze rozporządzenia, wzór informacji, o której mowa w ust. 4, oraz sposób jej przedstawienia.
- [6. *Wojewoda jest obowiązany przedkładać Pełnomocnikowi informacje półroczne dotyczące wydanych decyzji, w tym stanu zatrudnienia w zakładach pracy chronionej, w terminach:*
- 1) *do dnia 20 sierpnia - za pierwsze półrocze,*
  - 2) *do dnia 20 lutego - za drugie półrocze.]*

<6. Wojewoda jest obowiązany przedkładać Pełnomocnikowi zbiorcze informacje półroczne dotyczące wydanych decyzji oraz stanu zatrudnienia w zakładach pracy chronionej i zakładach aktywności zawodowej, w terminach:

    - 1) **do dnia 20 sierpnia – za pierwsze półrocze,**
    - 2) **do dnia 20 lutego – za drugie półrocze.>**

7. Na wniosek Pełnomocnika wojewoda jest obowiązany udzielić informacji dotyczących wydanych decyzji, o których mowa w ust. 1-3, w zakresie i terminie wskazanym we wniosku. Termin ten nie może być krótszy niż 30 dni od dnia doręczenia wniosku.

8. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego określi, w drodze rozporządzenia, wzór informacji, o których mowa w ust. 6, oraz sposób ich przekazywania, mając na względzie zapewnienie sprawnego i terminowego przekazywania tych informacji.

Art. 31.

1. Prowadzący zakład pracy chronionej lub zakład aktywności zawodowej w stosunku do tego zakładu jest zwolniony z:
- 1) podatków, z zastrzeżeniem ust. 2, z tym że:
    - a) z podatków od nieruchomości, rolnego i leśnego - na zasadach określonych w przepisach odrębnych,
    - b) z podatku od czynności cywilnoprawnych - jeżeli czynność przez niego dokonana pozostaje w bezpośrednim związku z prowadzeniem zakładu,
  - 2) opłat, z wyjątkiem opłaty skarbowej i opłat o charakterze sankcyjnym.
2. Zwolnienie, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, nie dotyczy:
- 1) podatku od gier,
  - 2) podatku od towarów i usług oraz podatku akcyzowego,
  - 3) cła,
  - 4) podatków dochodowych,

- 5) podatku od środków transportowych.
3. Prowadzący zakład pracy chronionej przekazuje środki uzyskane:
- 1) z tytułu zwolnień, o których mowa w ust. 1, na:
    - a) Fundusz - w wysokości 10%,
    - b) zakładowy fundusz rehabilitacji osób niepełnosprawnych - w wysokości 90%,
  - [2] z tytułu miesięcznego dofinansowania, o którym mowa w art. 26a ust. 5, na zakładowy fundusz rehabilitacji osób niepełnosprawnych.]
4. Prowadzący zakład aktywności zawodowej przekazuje środki uzyskane z tytułu zwolnień, o których mowa w ust. 1, oraz wpływy z dochodu związanego z prowadzeniem działalności gospodarczej na zakładowy fundusz aktywności.
5. Wykaz opłat o charakterze sankcyjnym, o których mowa w ust. 1 pkt 2, określi, w drodze rozporządzenia, minister właściwy do spraw finansów publicznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zabezpieczenia społecznego, uwzględniając charakter opłat podlegających wyłączeniu.

Art. 33.

1. Prowadzący zakład pracy chronionej tworzy zakładowy fundusz rehabilitacji osób niepełnosprawnych, zwany dalej "funduszem rehabilitacji".
2. Fundusz rehabilitacji tworzy się w szczególności:
  - [1] ze środków, o których mowa w art. 26a ust. 5 pkt 2 oraz w art. 31 ust. 3 pkt 1 lit. b) i pkt 2,]
  - <1> ze środków, o których mowa w art. 31 ust. 3 pkt 1 lit. b,>
  - 2) z części zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych, zgodnie z odrębnymi przepisami,
  - 3) z wpływów z zapisów i darowizn,
  - 4) z odsetek od środków zgromadzonych na rachunku funduszu rehabilitacji,
  - 5) ze środków pochodzących ze zbycia środków trwałych zakupionych ze środków funduszu, w części niezamortyzowanej.
3. Pracodawca prowadzący zakład pracy chronionej jest obowiązany do:
  - 1) prowadzenia ewidencji środków funduszu rehabilitacji,
  - 2) prowadzenia rachunku bankowego środków tego funduszu,
  - [3] przekazywania środków funduszu rehabilitacji na rachunek, o którym mowa w pkt 2, do 20 dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym te środki uzyskano,]
  - <3> przekazywania środków funduszu rehabilitacji na rachunek, o którym mowa w pkt 2, w terminie 7 dni od dnia, w którym środki te uzyskano,>
  - [4] przeznaczania co najmniej 15% środków funduszu rehabilitacji na indywidualne programy rehabilitacji,]
  - [5] przeznaczania co najmniej 10% środków funduszu rehabilitacji na pomoc indywidualną dla niepełnosprawnych pracowników i byłych niepracujących niepełnosprawnych pracowników tego zakładu.]
  - <5> przeznaczenia co najmniej 20% środków funduszu rehabilitacji na pomoc indywidualną dla niepełnosprawnych pracowników i byłych niepracujących

niepełnosprawnych pracowników oraz dla niepełnosprawnych dzieci pracowników tego zakładu.>

[4. Środki funduszu rehabilitacji, z zastrzeżeniem ust. 7c, przeznaczone są na finansowanie rehabilitacji zawodowej, społecznej i leczniczej oraz ubezpieczenie osób niepełnosprawnych, zgodnie z zakładowym regulaminem wykorzystania tych środków.]

<4. Środki funduszu rehabilitacji są przeznaczone na finansowanie rehabilitacji zawodowej, społecznej i leczniczej, w tym na indywidualne programy rehabilitacji osób niepełnosprawnych opracowywane przez powołane przez pracodawców komisje rehabilitacyjne oraz ubezpieczenie osób niepełnosprawnych, zgodnie z zakładowym regulaminem wykorzystania tych środków.>

4a. W przypadku niezgodnego z ust. 4 przeznaczenia środków funduszu rehabilitacji, pracodawca jest obowiązany do dokonania:

1) zwrotu 100% kwoty tych środków na fundusz rehabilitacji oraz

[2) wpłaty w wysokości 30% tych środków na Fundusz w terminie do 20 dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym nastąpiło ujawnienie niezgodnego z ustawą przeznaczenia środków funduszu rehabilitacji, w tym także niedotrzymanie terminu, o którym mowa w ust. 3 pkt 3 lub ust. 7c.]

<2) wpłaty w wysokości 30% tych środków na Fundusz w terminie do 20 dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym nastąpiło ujawnienie niezgodnego z ustawą przeznaczenia środków funduszu rehabilitacji, a także niedotrzymanie terminu, o którym mowa w ust. 3 pkt 3.>

4b. Wpłata, o której mowa w ust. 4a pkt 2, nie obciąża funduszu rehabilitacji.

5. Pracodawcy prowadzący zakład pracy chronionej mogą gromadzić do 10% środków funduszu rehabilitacji na realizację wspólnych zadań zgodnych z ustawą.

6. Kontrola prawidłowości realizacji przepisów ust. 1-4a wykonywana jest przez właściwe terenowo urzędy skarbowe.

7. W razie likwidacji, upadłości albo wykreślenia z ewidencji działalności gospodarczej prowadzonego przez pracodawcę zakładu pracy chronionej lub utraty statusu zakładu pracy chronionej niewykorzystane według stanu na dzień likwidacji, upadłości lub utraty statusu zakładu pracy chronionej środki funduszu rehabilitacji podlegają niezwłocznie wpłacie do Funduszu, z zastrzeżeniem ust. 7a i 7b.

7a. Wpłacie do Funduszu podlega także kwota odpowiadająca kwocie wydatkowanej ze środków funduszu rehabilitacji na nabycie, wytworzenie lub ulepszenie środków trwałych w związku z modernizacją zakładu, utworzeniem lub przystosowaniem stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych, budową lub rozbudową bazy rehabilitacyjnej, wypoczynkowej i socjalnej oraz na zakup środków transportu - w części, która nie została pokryta odpisami amortyzacyjnymi, ustalonymi przy zastosowaniu stawek amortyzacyjnych wynikających z Wykazu rocznych stawek amortyzacyjnych na dzień zaistnienia okoliczności, o których mowa w ust. 7.

[7b. W przypadku utraty statusu zakładu pracy chronionej i osiągnięcia wskaźnika zatrudniania osób niepełnosprawnych w wysokości co najmniej 25%, pracodawca zachowuje zakładowy fundusz rehabilitacji i niewykorzystane środki tego funduszu.]

<7b. W przypadku utraty statusu zakładu pracy chronionej i osiągnięcia stanu zatrudnienia ogółem w wysokości co najmniej 15 pracowników w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy oraz wskaźnika zatrudnienia osób niepełnosprawnych

w wysokości co najmniej 25%, pracodawca zachowuje fundusz rehabilitacji i niewykorzystane środki tego funduszu.>

[7c. W przypadku zagrożenia utraty płynności finansowej pracodawca może, na okres przejściowy, nie dłuższy niż 12 miesięcy, przeznaczyć do 70% środków zakładowego funduszu rehabilitacji na spłatę zobowiązań w celu utrzymania zagrożonych likwidacją miejsc pracy osób niepełnosprawnych.

7d. Wykorzystanie środków funduszu rehabilitacji na zasadach określonych w ust. 7c może nastąpić nie częściej niż raz na 5 lat.]

8. Przepisu ust. 7 nie stosuje się w przypadku, gdy likwidacja zakładu następuje w związku z przejściem zakładu przez inny zakład pracy chronionej lub w wyniku połączenia z takim zakładem, a nie wykorzystane środki funduszu podlegają przekazaniu w terminie do 3 miesięcy na fundusz rehabilitacji zakładu przejmującego zakład likwidowany.

9. Dysponentem funduszu rehabilitacji lub zakładowego funduszu aktywności jest pracodawca.

10. Prowadzący zakład pracy chronionej może udzielać, ze środków funduszu rehabilitacji, pomocy nie pracującym osobom niepełnosprawnym byłym pracownikom tego zakładu, na cele związane z rehabilitacją leczniczą i społeczną.

[11. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów oraz ministrem właściwym do spraw zdrowia określi, w drodze rozporządzenia, rodzaje wydatków, szczegółowe zasady wykorzystania środków zakładowego funduszu rehabilitacji osób niepełnosprawnych oraz tryb ustalania zakładowego regulaminu wykorzystania tych środków, a także zasady tworzenia i finansowania indywidualnych programów rehabilitacji oraz udzielania pomocy niepracującym osobom niepełnosprawnym byłym pracownikom zakładu pracy chronionej.]

<11. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych oraz ministrem właściwym do spraw zdrowia określi, w drodze rozporządzenia:

1) rodzaje wydatków ze środków funduszu rehabilitacji, w tym w ramach zasady de minimis,

2) warunki wykorzystania środków funduszu rehabilitacji,

3) zakres, warunki i formy udzielania pomocy indywidualnej,

4) tryb ustalania zakładowego regulaminu wykorzystania tych środków,

5) warunki tworzenia indywidualnych programów rehabilitacji, w tym skład i zakres działania komisji rehabilitacyjnej tworzącej te programy

– mając na względzie prawidłowe wykorzystanie środków tego funduszu.>

Art. 34.

1. Wykonanie zadań wynikających z ustawy nadzoruje Pełnomocnik będący sekretarzem stanu w urzędzie obsługującym ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego.

2. Nadzór, o którym mowa w ust. 1, jest wykonywany przez:

1) koordynację realizacji zadań wynikających z ustawy,

2) inicjowanie lub przeprowadzanie kontroli realizacji zadań wynikających z ustawy.

3. Koordynacja, o której mowa w ust. 2 pkt 1, polega na:
  - 1) żądaniu od podmiotów informacji, dokumentów i sprawozdań okresowych dotyczących realizowanych zadań określonych w ustawie,
  - 2) organizowaniu szkoleń i konferencji,
  - 3) udzielaniu informacji w sprawach z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudniania osób niepełnosprawnych,
  - 4) opracowywaniu standardów w zakresie realizacji zadań określonych w ustawie,
  - 5) realizacji zadań wynikających z programów rządowych, o których mowa w ust. 6 pkt 2,
  - 6) realizacji działań zmierzających do ograniczenia skutków niepełnosprawności i barier, utrudniających osobom niepełnosprawnym funkcjonowanie w społeczeństwie.
4. Inicjowanie kontroli, o której mowa w ust. 2 pkt 2, dotyczy:
  - 1) działań na rzecz realizacji praw osób niepełnosprawnych,
  - 2) realizacji zadań określonych w ustawie,
  - 3) spełniania przez pracodawców warunków określonych w art. 28 ust. 1, art. 29, art. 30 ust. 2b i art. 33.
5. Pełnomocnik może przeprowadzić kontrolę w zakresie określonym w ust. 4.
6. Do zadań Pełnomocnika należy także:
  - 1) opracowywanie oraz opiniowanie projektów aktów normatywnych dotyczących zatrudnienia, rehabilitacji oraz warunków życia osób niepełnosprawnych,
  - 2) opracowywanie projektów programów rządowych dotyczących rozwiązywania problemów osób niepełnosprawnych,
  - 3) ustalanie założeń do rocznych planów rzeczowo-finansowych dotyczących realizacji zadań wynikających z ustawy,
  - 4) inicjowanie działań zmierzających do ograniczenia skutków niepełnosprawności i barier utrudniających osobom niepełnosprawnym funkcjonowanie w społeczeństwie,
  - 5) współpraca z organizacjami pozarządowymi i fundacjami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych.
7. Zadania wynikające z ustawy realizują organy administracji rządowej, organy jednostek samorządu terytorialnego i Fundusz.
8. Pełnomocnika powołuje i odwołuje Prezes Rady Ministrów, na wniosek ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego.
- [9. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, tryb kontroli prowadzonej przez organy upoważnione do kontroli na podstawie ustawy, z wyłączeniem organów sprawujących kontrolę na podstawie odrębnych przepisów oraz wzory informacji i sprawozdań, o których mowa w ust. 3 pkt 1, a także terminy ich przedstawiania, mając na względzie zapewnienie prawidłowego przeprowadzania kontroli.]*
- <9. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego określi, w drodze rozporządzenia, tryb i sposób kontroli prowadzonej przez organy upoważnione do kontroli na podstawie art. 6c ust. 2 pkt 1 i 2, art. 25d ust. 1, art. 26a ust. 10, art. 30 ust. 3b i art. 34 ust. 5, uwzględniając potrzebę zapewnienia jednolitego prowadzenia kontroli oraz prawidłowego przebiegu kontroli.>**

10. Pełnomocnik wykonuje swoje zadania przy pomocy Biura Pełnomocnika, które stanowi wyodrębnioną komórkę organizacyjną w urzędzie obsługującym ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego.

Art. 35a.

1. Do zadań powiatu należy:

- 1) opracowywanie i realizacja, zgodnych z powiatową strategią dotyczącą rozwiązywania problemów społecznych, powiatowych programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie:
  - a) rehabilitacji społecznej,
  - b) rehabilitacji zawodowej i zatrudniania,
  - c) przestrzegania praw osób niepełnosprawnych,
- 2) współpraca z instytucjami administracji rządowej i samorządowej w opracowywaniu i realizacji programów, o których mowa w pkt 1,
- 3) udostępnianie na potrzeby Pełnomocnika i samorządu województwa oraz przekazywanie właściwemu wojewodzie uchwalonych przez radę powiatu programów, o których mowa w pkt 1, oraz rocznej informacji z ich realizacji,
- 4) podejmowanie działań zmierzających do ograniczania skutków niepełnosprawności,
- 5) opracowywanie i przedstawianie planów zadań i informacji z prowadzonej działalności oraz ich udostępnianie na potrzeby samorządu województwa,
- 6) współpraca z organizacjami pozarządowymi i fundacjami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej tych osób,
- <6a) finansowanie z Funduszu wydatków na instrumenty lub usługi rynku pracy określone w ustawie o promocji, w odniesieniu do osób niepełnosprawnych zarejestrowanych jako poszukujące pracy niepozostające w zatrudnieniu,>**
- 7) dofinansowanie:
  - a) uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych,
  - b) sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych,
  - c) zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów,
  - d) likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych,
  - e) rehabilitacji dzieci i młodzieży,
- 8) dofinansowanie kosztów tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej,
- 9) pośrednictwo pracy i poradnictwo zawodowe dla osób niepełnosprawnych, ich szkolenie oraz przekwalifikowanie,
- <9a) przyznawanie środków, o których mowa w art. 12a,**
- 9b) realizacja zadań, o których mowa w art. 26 i art. 26d-26f,**
- 9c) zlecenie zadań zgodnie z art. 36,>**

- 10) kierowanie osób niepełnosprawnych, które wymagają specjalistycznego programu szkolenia oraz rehabilitacji leczniczej i społecznej, do specjalistycznego ośrodka szkoleniowo-rehabilitacyjnego lub innej placówki szkoleniowej,
  - 11) współpraca z organami rentowymi w zakresie wynikającym z odrębnych przepisów,
  - 12) doradztwo organizacyjno-prawne i ekonomiczne w zakresie działalności gospodarczej lub rolniczej podejmowanej przez osoby niepełnosprawne,
  - 13) współpraca z właściwym terenowo inspektorem pracy w zakresie oceny i kontroli miejsc pracy osób niepełnosprawnych.
2. Zadania, o których mowa w ust. 1:
- 1) w pkt 1 lit. a) i c) oraz w pkt 6 w części dotyczącej rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych, a także w pkt 4, 5, 7 i 8 - są realizowane przez powiatowe centra pomocy rodzinie,
  - 2) w pkt 1 lit. b) i c) oraz w pkt 6 w części dotyczącej rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych, a także w pkt 9-13 - są realizowane przez powiatowe urzędy pracy.
3. Rada powiatu w formie uchwały określa zadania, na które przeznacza środki określone w art. 48 ust. 1 pkt 1.
4. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego określi, w drodze rozporządzenia, rodzaje zadań, o których mowa w ust. 1, które mogą być finansowane ze środków Funduszu, uwzględniając w szczególności wymagania, jakie powinny spełniać podmioty ubiegające się o dofinansowanie tych zadań, a także tryb postępowania i zasady ich dofinansowania ze środków Funduszu.

[Art. 36.

1. *Zadania w zakresie rehabilitacji zawodowej i społecznej mogą być realizowane na zlecenie Funduszu przez jednostki samorządu terytorialnego i organizacje pozarządowe, w tym o charakterze lokalnym.*
- 1a. Zadania, o których mowa w ust. 1, mogą być realizowane ze środków Funduszu przez organizacje pozarządowe również na zlecenie samorządu województwa lub powiatu.*
2. *Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego określi, w drodze rozporządzenia:*
    - 1) *rodzaje zadań określonych w ustawie, które mogą być zlecane organizacjom pozarządowym lub jednostkom samorządu terytorialnego,*
    - 2) *ogólne warunki i tryb zlecania zadań, o których mowa w pkt 1, oraz zasady ustalania i rozliczania dotacji ze środków Funduszu,*
    - 3) *tryb dokonywania ocen oraz sprawowania nadzoru i kontroli realizacji zadań zleconych.]*

<Art. 36.

- 1. Zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych mogą być realizowane na zlecenie Funduszu przez fundacje oraz organizacje pozarządowe.**
- 2. Zadania, o których mowa w ust. 1, mogą być realizowane ze środków Funduszu przez fundacje i organizacje pozarządowe również na zlecenie samorządu województwa lub powiatu.**

3. Do zlecenia zadań, o którym mowa w ust. 1 i 2, stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. Nr 96, poz. 873, z późn. zm.).
4. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego określi, w drodze rozporządzenia, rodzaje zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych, które mogą być zlecane fundacjom oraz organizacjom pozarządowym, mając na względzie zapewnienie realizacji potrzeb osób niepełnosprawnych.>

Art. 41.

1. Szkolenie osób niepełnosprawnych może być organizowane także przez pracodawcę.
- [2. Na wniosek pracodawcy poniesione przez niego koszty szkolenia zatrudnionych osób niepełnosprawnych mogą być zrefundowane ze środków Funduszu do wysokości 75%, nie więcej jednak niż do wysokości dwukrotnego przeciętnego wynagrodzenia na jedną osobę, jeżeli po zakończeniu szkolenia będą zatrudniane, zgodnie z kierunkiem szkolenia, na innych stanowiskach pracy przez okres co najmniej 24 miesięcy.]*
- <2. Na wniosek pracodawcy poniesione przez niego koszty szkolenia zatrudnionych osób niepełnosprawnych mogą być zrefundowane ze środków Funduszu do wysokości 90% tych kosztów, nie więcej jednak niż do wysokości dwukrotnego przeciętnego wynagrodzenia na jedną osobę.>**
3. Zwrotu kosztów, o których mowa w ust. 2, dokonuje starosta na warunkach i w wysokości określonych w umowie zawartej z pracodawcą. Zwrotowi nie podlegają koszty poniesione przez pracodawcę przed datą podpisania umowy.
- [4. Jeżeli z przyczyn dotyczących pracodawcy, o którym mowa w ust. 2, osoba niepełnosprawna po zakończeniu szkolenia nie będzie zatrudniana zgodnie z kierunkiem szkolenia lub będzie zatrudniana przez okres krótszy niż 24 miesiące, pracodawca zwraca do Funduszu środki pobrane na szkolenie tej osoby wraz z odsetkami należnymi od dnia, w którym pracodawca przestał spełniać warunki określone w ust. 2.]*
- <5. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego określi, w drodze rozporządzenia, warunki i tryb dokonywania refundacji kosztów szkolenia, mając na względzie zapewnienie skuteczności udzielanej pomocy oraz prawidłowe dokonywanie refundacji zgodnie z warunkami dopuszczalności pomocy na szkolenia.>**

Art. 42.

1. Powołuje się Krajową Radę Konsultacyjną do Spraw Osób Niepełnosprawnych, zwaną dalej "Radą".
2. Rada jest organem doradczym Pełnomocnika stanowiącym forum współdziałania, na rzecz osób niepełnosprawnych, organów administracji rządowej, samorządu terytorialnego oraz organizacji pozarządowych.
- [3. Do zakresu działania Rady należy przedstawianie Pełnomocnikowi:
  - 1) propozycji przedsięwzięć zmierzających do integracji osób niepełnosprawnych ze społeczeństwem,
  - 2) propozycji rozwiązań w zakresie zaspokajania potrzeb osób niepełnosprawnych, wynikających z faktu niepełnosprawności,*

3) opinii do:

- a) projektu założeń polityki zatrudniania, rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych,
- b) projektów aktów prawnych mających lub mogących mieć wpływ na sytuację osób niepełnosprawnych oraz sygnalizowanie odpowiednim organom potrzeby wydania lub zmiany przepisów w tym zakresie,
- c) sprawozdań z działalności Funduszu,
- d) projektów rządowych programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych oraz informacji o ich realizacji,
- e) materiałów przedstawionych przez Pełnomocnika,

4) rocznych informacji o działalności Rady.]

<3. Do zakresu działania Rady należy:

1) przedstawianie Pełnomocnikowi:

- a) propozycji przedsięwzięć zmiierzających do integracji osób niepełnosprawnych,
- b) propozycji rozwiązań w zakresie zaspokajania potrzeb osób niepełnosprawnych, wynikających z niepełnosprawności,
- c) opinii do dokumentów przedkładanych Radzie przez Pełnomocnika, w tym do projektów:
  - aktów prawnych mających lub mogących mieć wpływ na sytuację osób niepełnosprawnych, planów finansowych oraz sprawozdań Funduszu,
  - rządowych programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych oraz informacji o ich realizacji,
- d) rocznych informacji o działalności Rady,

2) sygnalizowanie odpowiednim organom potrzeby wydania lub zmiany przepisów dotyczących sytuacji osób niepełnosprawnych.>

Art. 43.

1. Rada składa się z:

[1] pięciu przedstawicieli organów administracji rządowej,]

<1) pięciu przedstawicieli organów administracji rządowej, w tym jednego przedstawiciela ministra właściwego do spraw finansów publicznych,>

2) pięciu przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego,

3) przedstawicieli organizacji pozarządowych, w tym:

- a) po jednym przedstawicielu każdej organizacji pracodawców, reprezentatywnej w rozumieniu ustawy z dnia 6 lipca 2001 r. o Trójstronnej Komisji do Spraw Społeczno-Gospodarczych i wojewódzkich komisjach dialogu społecznego (Dz. U. Nr 100, poz. 1080, z późn. zm.), zwanej dalej "ustawą o Trójstronnej Komisji do Spraw Społeczno-Gospodarczych",
  - b) po jednym przedstawicielu każdej organizacji związkowej reprezentatywnej w rozumieniu ustawy o Trójstronnej Komisji do Spraw Społeczno-Gospodarczych,
- [c) ośmiu przedstawicieli innych niż wymienione w lit. a) i b) organizacji pozarządowych.]

<c) przedstawiciele innych niż wymienione w lit. a i b organizacji pozarządowych w liczbie równej przedstawicielom tych organizacji; przepis ust. 1a stosuje się odpowiednio.>

- 1a. W przypadku gdy w trakcie trwania kadencji Rady organizacja pracodawców lub organizacja związkowa stanie się organizacją reprezentatywną w rozumieniu ustawy o Trójstronnej Komisji do Spraw Społeczno-Gospodarczych, przedstawiciel tej organizacji wchodzi w skład Rady.
- [2. Członków Rady powołuje minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego na wniosek uprawnionych organizacji.]*
- <2. Członków Rady powołuje minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego na wniosek Pełnomocnika, a w przypadku członków, o których mowa w ust. 1 pkt 3, na wniosek tych organizacji.>**
3. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego może odwołać członka Rady przed upływem kadencji:
  - 1) na jego wniosek,
  - 2) na wniosek reprezentowanego przez niego organu lub organizacji,
  - 3) na wniosek Pełnomocnika po zasięgnięciu opinii organu lub organizacji, którą członek Rady reprezentuje.
- [4. Posiedzenia Rady zwoływane są przez jej przewodniczącego nie rzadziej niż raz na kwartał oraz w każdym czasie na wniosek Pełnomocnika lub co najmniej 5 członków Rady.]*
- <4. Posiedzenia Rady są zwoływane przez jej przewodniczącego lub co najmniej 5 członków Rady nie rzadziej niż raz na kwartał oraz w każdym czasie na wniosek Pełnomocnika.>**
5. Kadencja Rady trwa 4 lata.

Art. 44.

- [1. Wydatki związane z obsługą Rady i wynagradzaniem jej członków są finansowane ze środków urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego.]*
- <1. Wydatki związane z obsługą Rady są finansowane ze środków urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego.>**
2. Pracodawca jest obowiązany zwolnić pracownika od pracy w celu wzięcia udziału w posiedzeniach Rady. Za czas zwolnienia pracownik zachowuje prawo do wynagrodzenia ustalonego według zasad obowiązujących przy obliczaniu ekwiwalentu pieniężnego za urlop wypoczynkowy. Koszty wynagrodzenia ponoszone przez pracodawcę są refundowane ze środków urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego.
- [3. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady i tryb działania Rady, uwzględniając jej organizację oraz wysokość wynagrodzenia członków za udział w posiedzeniach, mając na względzie zapewnienie sprawnego funkcjonowania Rady.]*
- <3. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego określi, w drodze rozporządzenia, sposób i tryb działania Rady, w tym jej organizację, mając na względzie zapewnienie sprawnego funkcjonowania Rady.>**

Art. 44c.

1. Wojewódzkie rady składają się z 7 osób powoływanych spośród przedstawicieli działających na terenie województwa organizacji pozarządowych, fundacji oraz przedstawicieli wojewody i jednostek samorządu terytorialnego (powiatów i gmin).
2. Powiatowe rady składają się z 5 osób, powoływanych spośród przedstawicieli działających na terenie danego powiatu organizacji pozarządowych, fundacji oraz przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego (powiatów i gmin).
3. Członków wojewódzkich rad powołuje i odwołuje marszałek województwa, a członków powiatowych rad - starosta, spośród kandydatów zgłoszonych przez organizacje i organy, o których mowa odpowiednio w ust. 1 i 2.
4. Rady, o których mowa w ust. 1 i 2, wybierają przewodniczącego spośród swoich członków.
5. Członek rady może zostać odwołany:
  - 1) na swój wniosek,
  - 2) na wniosek organizacji lub organu, które zgłosiły jego kandydaturę,
  - 3) na wniosek marszałka lub starosty, po zasięgnięciu opinii organizacji lub organu, które zgłosiły jego kandydaturę.
6. Kadencja rad trwa 4 lata.
7. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego określi, w drodze rozporządzenia, organizację oraz tryb działania wojewódzkich i powiatowych rad, w tym sposób powoływania i odwoływania członków rad oraz częstotliwość posiedzeń, mając na względzie zapewnienie właściwego wykonywania zadań przez te rady.
8. Pracodawca jest obowiązany zwolnić pracownika od pracy w celu wzięcia udziału w posiedzeniach rady. Za czas zwolnienia pracownik zachowuje prawo do wynagrodzenia ustalonego według zasad obowiązujących przy obliczaniu wynagrodzenia za urlop wypoczynkowy.
- [9. Na wniosek członków rad zamieszkałych poza miejscem obrad rady mogą być finansowane, odpowiednio z budżetu samorządu województwa i powiatu, koszty ich przejazdów publicznymi środkami komunikacji, na zasadach określonych w przepisach dotyczących zasad ustalania oraz wysokości należności przysługujących pracownikom z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju.]*
- <9. Na wniosek członków rad zamieszkałych poza miejscem obrad rady mogą być finansowane, odpowiednio z budżetu samorządu województwa i powiatu, koszty ich przejazdów publicznymi środkami komunikacji, na zasadach określonych w przepisach w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju.>**

Art. 45.

- [1. Fundusz jest państwowym funduszem celowym w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 26 listopada 1998 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 155, poz. 1014, z późn. zm.).]*
- <1. Fundusz jest państwowym funduszem celowym, w rozumieniu przepisów o finansach publicznych.>**
  2. Fundusz posiada osobowość prawną.
-

3. Fundusz stosuje zasady rachunkowości określone dla podmiotów, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2002 r. Nr 76, poz. 694).
- 3a. Przy rozpatrywaniu i rozstrzyganiu spraw przez Fundusz, w zakresie nieuregulowanym w odrębnych przepisach, stosuje się przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego.
4. Nadzór nad Funduszem sprawuje minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego, który na wniosek Prezesa Zarządu Funduszu, po uzyskaniu pozytywnej opinii Pełnomocnika, zatwierdza statut określający organizację, szczegółowe zasady i tryb działania Funduszu, w tym jego organów.

Art. 46.

Przychodami Funduszu są:

- 1) wpłaty pracodawców, o których mowa w art. 21 ust. 1, art. 23, art. 24 ust. 2 oraz art. 31 ust. 3 pkt 1,
- 2) dotacje z budżetu państwa oraz inne dotacje i subwencje,
- 3) spadki, zapisy i darowizny,
- 4) dobrowolne wpłaty pracodawców,
- 5) dochody z oprocentowania pożyczek, dyskonto od zakupionych bonów skarbowych, odsetki od obligacji emitowanych lub gwarantowanych przez Skarb Państwa lub Narodowy Bank Polski oraz lokat terminowych,
- 6) dochody z działalności gospodarczej,
- [7) wpłaty, o których mowa w art. 26 ust. 4 oraz w art. 41 ust. 4, a także spłaty pożyczek, o których mowa w art. 12, wraz z oprocentowaniem,]*
- <7) wpłaty, o których mowa w art. 12a ust. 2, art. 26 ust. 7, art. 26e ust. 6, art. 26f ust. 3 oraz spłaty pożyczek udzielonych z Funduszu na rozpoczęcie działalności gospodarczej albo rolniczej, wraz z oprocentowaniem, a także zwroty środków pobranych przez pracodawców z Funduszu na szkolenie osoby niepełnosprawnej, która z przyczyn dotyczących pracodawcy nie będzie zatrudniona zgodnie z kierunkiem szkolenia lub będzie zatrudniana przez okres krótszy niż 24 miesiące, wraz z odsetkami,>**
- 8) dywidendy,
- 8a) odsetki od środków, o których mowa w art. 48 ust. 1,
- 9) inne wpłaty.

Art. 46a.

1. Fundusz otrzymuje dotacje celowe z budżetu państwa:

[1) na zadanie, o którym mowa w art. 26a - w wysokości 55 % środków,]

<1) na zadanie, o którym mowa w art. 26a – w wysokości do 25% środków,>

<1a) na zadanie, o którym mowa w art. 25a ust. 2 pkt 2 i ust. 3 pkt 2 lit. a i b – w wysokości zapewniającej jego realizację,>

2) na zadanie, o którym mowa w art. 47 ust. 2 - w wysokości 50% utraconych dochodów gmin z tytułu zastosowania zwolnień ustawowych, o których mowa w art. 31 ust. 1 pkt 1.

2. Kwoty dotacji, o których mowa w ust. 1, ustala się i rozlicza zgodnie z zasadami przyjętymi w budżecie państwa.
3. Dotacje, o których mowa w ust. 1, są przekazywane na zasadach określonych w odrębnych przepisach przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych, w sposób umożliwiający pełne i terminowe wykonywanie zadania.

Art. 47.

1. Środki Funduszu, w wysokości do 30 % wydatków, przeznacza się na:
  - 1) realizację działań wyrównujących różnice między regionami, w szczególności w jednostkach samorządu terytorialnego, na terenie których stopa bezrobocia jest wyższa niż 110 % średniej stopy bezrobocia w kraju lub nie utworzono warsztatu terapii zajęciowej albo zakładu aktywności zawodowej,
  - <1a) zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych realizowane przez fundacje i organizacje pozarządowe,>**
  - 2) realizację programów wspieranych ze środków pomocowych Unii Europejskiej na rzecz osób niepełnosprawnych przewidzianych do wdrożenia w danym roku,
  - 3) dofinansowanie zadań wynikających z programów rządowych, w tym ukierunkowanych na rozwój zasobów ludzkich oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych, a także pomoc rodzinom, których członkami są osoby niepełnosprawne,
  - 4) zadania inne niż wymienione w ustawie:
    - a) programy zatwierdzone przez Radę Nadzorczą, służące rehabilitacji społecznej i zawodowej, w szczególności adresowane do osób niepełnosprawnych oraz do rodzin, których członkami są osoby niepełnosprawne,
    - b) finansowanie w części lub całości badań, ekspertyz i analiz dotyczących rehabilitacji zawodowej i społecznej.

[1a. W celu realizacji zadań, o których mowa w ust. 1 pkt 2, Fundusz może udzielać dotacji, pożyczek oraz finansować odsetki od kredytów udzielonych projektodawcom na realizację programów. Warunki korzystania z tych form pomocy będą określać umowy zawarte przez Fundusz z realizatorami programów.]

<1a. W celu realizacji zadań, o których mowa w ust. 1 pkt 2, Fundusz może:

- 1) **przekazywać instytucji wdrażającej środki na realizację projektów na rzecz osób niepełnosprawnych – na podstawie umowy, która może być zawarta na okres dłuższy niż rok,**
- 2) **udzielać dotacji, pożyczek oraz finansować odsetki od kredytów udzielonych projektodawcom na realizację programów – zgodnie z umową określającą w szczególności warunki korzystania z tych form pomocy, zawartą z realizatorami programów.>**
2. Środki Funduszu przeznacza się również na zrekompensowanie gminom dochodów utraconych na skutek zastosowania ustawowych zwolnień, o których mowa w art. 31 ust. 1 pkt 1, w wysokości utraconych dochodów.
3. Czasowo wolne środki Funduszu, z wyłączeniem dotacji, o których mowa w art. 46a ust. 1, mogą być lokowane:
  - 1) w bonach skarbowych i obligacjach emitowanych przez Skarb Państwa albo Narodowy Bank Polski,

- 2) na lokatach terminowych w Narodowym Banku Polskim i Banku Gospodarstwa Krajowego.
- [4. *Działalność Funduszu nie podlega opodatkowaniu podatkiem dochodowym oraz podatkiem od towarów i usług.*]
5. Darowizna dokonywana ze środków Funduszu na rzecz osoby niepełnosprawnej w celach wynikających z ustawy nie podlega opodatkowaniu podatkiem od spadków i darowizn.
- [6. *Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego, w porozumieniu z Ministrem Finansów, określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady gospodarowania środkami Funduszu w tym sposób umarzania zobowiązań, do których nie mają zastosowania przepisy odrębne mające na względzie prawidłowe gospodarowanie środkami Funduszu.*]
7. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych, po zasięgnięciu opinii Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego, określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady obliczania i tryb przekazywania gminom dotacji celowej, o której mowa w ust. 2, z uwzględnieniem wniosków gmin, zawierających dane o rocznych skutkach zastosowania zwolnień, o których mowa w art. 31 ust. 1 pkt 1, mając na względzie zrekompensowanie gminom utraconych dochodów.

Art. 49.

- [1. *Do wpłat, o których mowa w art. 21 ust. 1, art. 23, art. 31 ust. 3 pkt 1 i art. 33 ust. 4a, 7 i 7a, stosuje się odpowiednio, z zastrzeżeniem art. 49a i 49b, przepisy ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa (Dz.U. Nr 137, poz. 926 i Nr 160, poz. 1083, z 1998 r. Nr 106, poz. 668, z 1999 r. Nr 11, poz. 95 i Nr 92, poz. 1062 oraz z 2000 r. Nr 94, poz. 1037 i Nr 116, poz. 1216), zwanej dalej "Ordynacją podatkową", z tym że uprawnienia organów podatkowych określone w tej ustawie przysługują Prezesowi Zarządu Funduszu.*]
- <1. Do wpłat, o których mowa w art. 21 ust. 1, art. 23, art. 31 ust. 3 pkt 1 i art. 33 ust. 4a, 7 i 7a, stosuje się odpowiednio, z zastrzeżeniem ust. 5a-5d oraz art. 49a i 49b, przepisy ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2005 r. Nr 8, poz. 60, z późn. zm.), zwanej dalej „Ordynacją podatkową”, z tym że uprawnienia organów podatkowych określone w tej ustawie przysługują Prezesowi Zarządu Funduszu.>**
2. Pracodawcy dokonują wpłat, o których mowa w ust. 1, w terminie do dnia 20 następnego miesiąca po miesiącu, w którym zaistniały okoliczności powodujące powstanie obowiązku wpłat, składając równocześnie Zarządowi Funduszu deklaracje miesięczne i roczne poprzez teletransmisje danych w formie dokumentu elektronicznego według wzoru ustalonego, w drodze rozporządzenia, przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego.
3. Do egzekucji wpłat, o których mowa w ust. 1, stosuje się przepisy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, z tym że tytuł wykonawczy wystawia Prezes Zarządu Funduszu.
4. Od decyzji Prezesa Zarządu Funduszu dotyczących wpłat, o których mowa w ust. 1, pracodawcy przysługuje odwołanie do Ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego.

[5. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego i Prezes Zarządu Funduszu mogą wydawać decyzje, o których mowa w art. 48 lub art. 67 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa (Dz. U. Nr 137, poz. 926, z późn. zm.), z zastrzeżeniem dopełnienia warunku dokonania wpłat, o których mowa w ust. 1, w terminach określonych decyzją.]

<5a. Zaległości z tytułu wpłat, odsetki za zwłokę lub opłata prolongacyjna, mogą być umarzone w całości lub w części decyzją Prezesa Zarządu Funduszu wyłącznie w przypadku ich całkowitej nieściągalności.

5b. Całkowita nieściągalność, o której mowa w ust. 5a, zachodzi gdy:

- 1) dłużnik zmarł, nie pozostawiając żadnego majątku lub pozostawił ruchomości niepodlegające egzekucji na podstawie odrębnych przepisów albo pozostawił przedmioty codziennego użytku domowego, których łączna wartość nie przekracza kwoty stanowiącej trzykrotność przeciętnego wynagrodzenia, i jednocześnie brak jest następców prawnych oraz nie ma możliwości przeniesienia odpowiedzialności na osoby trzecie, w rozumieniu przepisów Ordynacji podatkowej,**
- 2) sąd oddalił wniosek o ogłoszenie upadłości dłużnika lub umorzył postępowanie upadłościowe z przyczyn, o których mowa w art. 13 oraz w art. 361 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. – Prawo upadłościowe i naprawcze (Dz. U. Nr 60, poz. 535, z późn. zm.),**
- 3) nastąpiło trwałe zaprzestanie prowadzenia działalności przy jednoczesnym braku majątku, z którego można egzekwować należności małżonka, następców prawnych, możliwości przeniesienia odpowiedzialności na osoby trzecie w rozumieniu przepisów Ordynacji podatkowej,**
- 4) nie nastąpiło zaspokojenie należności w zakończonym postępowaniu likwidacyjnym,**
- 5) wysokość zaległej wpłaty nie przekracza pięciokrotnej kwoty kosztów upomnienia w postępowaniu egzekucyjnym,**
- 6) stwierdzono brak majątku, z którego można prowadzić egzekucję,**
- 7) jest oczywiste, że w postępowaniu egzekucyjnym nie uzyska się kwot przekraczających wydatki egzekucyjne.**

5c. Prezes Zarządu Funduszu, w drodze decyzji, na wniosek pracodawcy, w przypadku uzasadnionym ważnym interesem pracodawcy lub interesem publicznym może:

- 1) odroczyć termin płatności należności lub rozłożyć ich zapłatę na raty,**
- 2) odroczyć termin płatności zaległości z tytułu wpłat, odsetek za zwłokę lub rozłożyć ich zapłatę na raty**

– uwzględniając możliwości płatnicze pracodawcy oraz stan finansów Funduszu.

5d. W przypadku wydania decyzji, o której mowa w ust. 5c, naliczana jest opłata prolongacyjna, na zasadach określonych w Ordynacji podatkowej.>

6. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw łączności, może, w drodze rozporządzenia, określić wzór formularza wpłaty gotówkowej oraz polecenia przelewu, mając na względzie ustalenie tożsamości wpłacającego oraz tytuł zobowiązania.

Art. 50.

1. Organami Funduszu są Rada Nadzorcza i Zarząd.
2. Rada Nadzorcza składa się z:
  - 1) Prezesa Rady Nadzorczej, którym jest Pełnomocnik,
  - 1a) przedstawiciela ministra właściwego do spraw finansów publicznych,
  - 2) przedstawicieli organizacji pozarządowych, w tym:
    - a) po jednym przedstawicielu każdej organizacji pracodawców reprezentatywnej w rozumieniu ustawy o Trójstronnej Komisji do Spraw Społeczno-Gospodarczych,
    - b) po jednym przedstawicielu każdej organizacji związkowej reprezentatywnej w rozumieniu ustawy o Trójstronnej Komisji do Spraw Społeczno-Gospodarczych,
    - c) dwóch przedstawicieli innych niż wymienione w lit. a) i b) organizacji pozarządowych.
- 2a. W przypadku gdy w trakcie trwania kadencji Rady organizacja pracodawców lub organizacja związkowa stanie się organizacją reprezentatywną w rozumieniu ustawy o Trójstronnej Komisji do Spraw Społeczno-Gospodarczych, przedstawiciel tej organizacji wchodzi w skład Rady.
3. Członków Rady Nadzorczej powołuje na wniosek Pełnomocnika, a w przypadku przedstawicieli, o których mowa w ust. 2 pkt 2, na wniosek uprawnionych organizacji, minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego.
4. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego może odwołać członka Rady Nadzorczej przed upływem kadencji:
  - 1) na jego wniosek,
  - 2) na wniosek reprezentowanego podmiotu,
  - 3) na wniosek Pełnomocnika, zaopiniowany przez reprezentowany podmiot.
5. Kadencja Rady Nadzorczej trwa 2 lata.
6. Do zadań Rady Nadzorczej należy w szczególności:
  - 1) zatwierdzanie planów działalności i projektu planu finansowego Funduszu,
  - 2) opiniowanie kryteriów wyboru przedsięwzięć finansowanych ze środków Funduszu, zgodnie z kierunkowymi założeniami polityki zatrudniania, rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych, określonymi przez Pełnomocnika,
  - 3) zatwierdzanie wniosków Zarządu w sprawach zaciągania przez Fundusz pożyczek,
  - 4) (uchylony),
  - 5) opiniowanie wniosków w sprawie powołania i odwołania każdego z zastępców Prezesa Zarządu,
  - 6) dokonywanie kontroli i oceny działalności Zarządu,
  - 7) zatwierdzanie rocznych sprawozdań Funduszu,
  - [8) składanie Ministrowi właściwemu do spraw zabezpieczenia społecznego, w terminie do dnia 15 marca każdego roku, sprawozdań z działalności Funduszu.]*

<8) składanie ministrowi właściwemu do spraw zabezpieczenia społecznego, w terminie do dnia 20 marca każdego roku, sprawozdań z działalności Funduszu.>
7. Obsługę Rady Nadzorczej sprawuje Biuro Funduszu.
8. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady i tryb powoływania oraz odwoływania członków

Rady Nadzorczej, a także szczegółowe zasady działania Rady Nadzorczej i szkolenia jej członków oraz wysokość ich wynagrodzenia za udział w posiedzeniach Rady.

USTAWA z dnia 20 grudnia 1990 r. O UBEZPIECZENIU SPOŁECZNYM ROLNIKÓW (Dz. U. z 1998 r. Nr 7, poz. 25, Nr 106, poz. 668 i Nr 117, poz. 756, z 1999 r. Nr 60, poz. 636, z 2000 r. Nr 45, poz. 531, z 2001 r. Nr 73, poz. 764, z 2002 r. Nr 113, poz. 984, z 2003 r. Nr 45, poz. 391, Nr 228, poz. 2255 i Nr 229, poz. 2273, z 2004 r. Nr 91, poz. 873, Nr 146, poz. 1546, Nr 236, poz. 2355, z 2005 r. Nr 94, poz. 788, Nr 132, poz. 1110, Nr 150, poz. 1248 i Nr 163, poz. 1362 oraz z 2006 r. Nr 75, poz. 519)

Art. 21b.

1. Ubezpieczonemu spełniającemu warunki do uzyskania renty rolniczej z tytułu niezdolności do pracy określone w art. 21, w stosunku do którego orzeczono celowość przekwalifikowania zawodowego ze względu na trwałą całkowitą niezdolność do pracy w gospodarstwie rolnym, przysługuje przez okres 6 miesięcy renta rolnicza szkoleniowa.
  2. Osobę, której przyznano rentę rolniczą szkoleniową, Kasa kieruje do powiatowego urzędu pracy w celu poddania przekwalifikowaniu zawodowemu.
  3. Okres 6 miesięcy, o którym mowa w ust. 1, ulega wydłużeniu na czas niezbędny do przekwalifikowania zawodowego, nie dłużej niż do 36 miesięcy.
  4. Przedłużenie prawa do renty rolniczej szkoleniowej następuje na wniosek starosty.
- [5. Koszty przekwalifikowania zawodowego rencisty w okresie pobierania renty rolniczej szkoleniowej są finansowane ze środków funduszu prewencji i rehabilitacji.]
- <5. Koszty przekwalifikowania zawodowego rencisty w okresie pobierania renty rolniczej szkoleniowej są finansowane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.>**

USTAWA z dnia 26 lipca 1991 r. O PODATKU DOCHODOWYM OD OSÓB FIZYCZNYCH (Dz. U. z 2000 r. Nr 14, poz. 176, Nr 22, poz. 270, Nr 60, poz. 703, Nr 70, poz. 816, Nr 104, poz. 1104, Nr 117, poz. 1228 i Nr 122, poz. 1324, z 2001 r. Nr 4, poz. 27, Nr 8, poz. 64, Nr 52, poz. 539, Nr 73, poz. 764, Nr 74, poz. 784, Nr 88, poz. 961, Nr 89, poz. 968, Nr 102, poz. 1117, Nr 106, poz. 1150, Nr 110, poz. 1190, Nr 125, poz. 1363 i 1370 i Nr 134, poz. 1509, z 2002 r. Nr 19, poz. 199, Nr 25, poz. 253, Nr 74, poz. 676, Nr 78, poz. 715,

Nr 89, poz. 804, Nr 135, poz. 1146, Nr 141, poz. 1182, Nr 169, poz. 1384, Nr 181, poz. 1515, Nr 200, poz. 1679 i Nr 240, poz. 2058, z 2003 r. Nr 7, poz. 79, Nr 45, poz. 391, Nr 65, poz. 595, Nr 84, poz. 774, Nr 90, poz. 844, Nr 96, poz. 874, Nr 122, poz. 1143, Nr 135, poz. 1268, Nr 137, poz. 1302, Nr 166, poz. 1608, Nr 202, poz. 1956, Nr 222, poz. 2201, Nr 223, poz. 2217 i Nr 228, poz. 2255, z 2004 r. Nr 29, poz. 257, Nr 54, poz. 535, Nr 93, poz. 894, Nr 99, poz. 1001, Nr 109, poz. 1163, Nr 116, poz. 1203, 1205 i 1207, Nr 120, poz. 1252, Nr 123, poz. 1291, Nr 162, poz. 1691, Nr 210, poz. 2135, Nr 263, poz. 2619 i Nr 281, poz. 2779 i 2781, z 2005 r. Nr 25, poz. 202, Nr 30, poz. 262, Nr 85, poz. 725, Nr 86, poz. 732, Nr 90, poz. 757, Nr 102, poz. 852, Nr 143, poz. 1199 i 1202, Nr 155, poz. 1298, Nr 164, poz. 1365 i 1366, Nr 169, poz. 1418 i 1420, Nr 177, poz. 1468, Nr 179, poz. 1484, Nr 180, poz. 1495 i Nr 183, poz. 1538 oraz z 2006 r. Nr 46, poz. 328)

Art. 21.

1. Wolne od podatku dochodowego są:

UWAGA: pkt 1 – 40a pominięto

40b) stypendia dla uczniów i studentów, których wysokość i zasady udzielania zostały określone w uchwale organu stanowiącego jednostki samorządu terytorialnego, oraz stypendia dla uczniów i studentów przyznane przez organizacje, o których mowa w art. 3 ust. 2 i 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, na podstawie regulaminów zatwierdzonych przez organy statutowe udostępnianych do publicznej wiadomości za pomocą internetu, środków masowego przekazu lub wykładanych (wywieszanych) dla zainteresowanych w pomieszczeniach ogólnie dostępnych - do wysokości nieprzekraczającej miesięcznie kwoty 380 zł, z zastrzeżeniem ust. 10,

<40c) zwrot kosztów przejazdu, o których mowa w art. 17 ust. 3 i 3a ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 i Nr 273, poz. 2703 i Nr 281, poz. 2781 oraz z 2005 r. Nr 17, poz. 141, Nr 94, poz. 788, Nr 122, poz. 1020, Nr 131, poz. 1091, Nr 167, poz. 1400 i Nr 249, poz. 2104),>

UWAGA: pkt 41 – 129 pominięto

1a. Do przychodów pracowników tymczasowych, w rozumieniu odrębnych przepisów, otrzymanych od pracodawcy użytkownika ma zastosowanie ust. 1 pkt 11-11b, 13 i 16.

2. (uchylony).

2a. (uchylony).

3. (skreślony).

4. (uchylony).

5. (uchylony).

5a. Zwolnienie, o którym mowa w ust. 1 pkt 63a, przysługuje podatnikowi wyłącznie z tytułu dochodów uzyskanych z działalności gospodarczej prowadzonej na terenie strefy.

5b. W razie cofnięcia zezwolenia, o którym mowa w ust. 1 pkt 63a, podatnik traci prawo do zwolnienia i jest obowiązany do zapłaty podatku za cały okres korzystania ze zwolnienia podatkowego.

- 5c. W razie wystąpienia okoliczności, o których mowa w ust. 5b, podatnik jest obowiązany do zwiększenia podstawy opodatkowania o kwotę dochodu, w odniesieniu do którego utracił prawo do zwolnienia, a w razie poniesienia straty do jej zmniejszenia o tę kwotę - w rozliczeniu zaliczki za wybrany okres wpłaty zaliczek, o którym mowa w art. 44, w którym utracił to prawo, a gdy utrata prawa nastąpi w ostatnim okresie wpłaty zaliczek danego roku podatkowego - w zeznaniu rocznym.
- 5d. (uchylony).
6. (uchylony).
7. Za wydatki, o których mowa w ust. 1 pkt 36, poniesione z tytułu prowadzenia szkoły niepublicznej w rozumieniu przepisów o systemie oświaty, jeżeli nie zostały zaliczone do kosztów uzyskania przychodów, uważa się wydatki na:
- 1) zakup stanowiących środki trwałe pomocy dydaktycznych i innych urządzeń niezbędnych do prowadzenia szkoły,
  - 2) wydatki związane z organizowaniem wypoczynku wakacyjnego uczniów, w części stanowiącej wynagrodzenie personelu wychowawczego i obsługi, jeżeli nie zostało pokryte przez wpłaty rodziców.
8. (uchylony).
9. (uchylony).
10. Zwolnienie, o którym mowa w ust. 1 pkt 40b, stosuje się, jeżeli podatnik przed pierwszą wypłatą świadczenia złoży płatnikowi oświadczenie według ustalonego wzoru, że nie uzyskuje równocześnie innych dochodów podlegających opodatkowaniu, z wyjątkiem renty rodzinnej oraz dochodów określonych w art. 29-30b i art. 30e. Podatnik jest obowiązany zawiadomić płatnika o zmianie stanu faktycznego wynikającego z oświadczenia, przed wypłatą stypendium za miesiąc, w którym zaszła zmiana.
11. (uchylony).
12. (uchylony).
13. Przepis ust. 1 pkt 16 lit. b) stosuje się, jeżeli otrzymane świadczenia nie zostały zaliczone do kosztów uzyskania przychodów i zostały poniesione:
- 1) w celu osiągnięcia przychodów lub
  - 2) w celu realizacji zadań organizacji i jednostek organizacyjnych działających na podstawie przepisów odrębnych ustaw, lub
  - 3) przez organy (urzędy) władzy lub administracji państwowej albo samorządowej oraz jednostki organizacyjne im podległe lub przez nie nadzorowane, lub
  - 4) przez osoby pełniące funkcje obywatelskie, o których mowa w art. 13 pkt 5, w związku z wykonywaniem tych funkcji.
14. Zwolnienie, o którym mowa w ust. 1 pkt 19, ma zastosowanie do pracowników, których miejsce zamieszkania jest położone poza miejscowością, w której znajduje się zakład pracy, a podatnik nie korzysta z kosztów uzyskania przychodów określonych w art. 22 ust. 2 pkt 3 i 4.
15. Zwolnienie, o którym mowa w ust. 1 pkt 20, nie ma zastosowania do wynagrodzenia:
- 1) pracownika odbywającego podróż służbową poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej,
  - 2) pracownika w związku z jego pobytem poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej w celu udziału w konflikcie zbrojnym lub dla wzmocnienia sił państwa albo państw sojuszniczych, misji pokojowej, akcji zapobieżenia aktom terroryzmu lub ich

skutkom, a także w związku z pełnieniem funkcji obserwatora w misjach pokojowych organizacji międzynarodowych i sił wielonarodowych, o ile otrzymuje świadczenia zwolnione od podatku na podstawie ust. 1 pkt 83,

3) uzyskiwanego przez członka służby zagranicznej.

16. (uchylony).

17. (uchylony).

18. (uchylony).

19. Zwolnieniu, o którym mowa w ust. 1 pkt 122, nie podlegają środki stanowiące zwrot wydatków poniesionych na realizację zadania publicznego lub przedsięwzięcia będącego przedmiotem umowy o partnerstwie publiczno-prywatnym przez partnera prywatnego lub za jego pośrednictwem oraz środki przeznaczone na nabycie udziałów lub akcji w spółce handlowej.

20. Zwolnienie, o którym mowa w ust. 1 pkt 125, nie ma zastosowania do świadczeń otrzymywanych na podstawie stosunku pracy, pracy nakładczej lub na podstawie umów będących podstawą uzyskiwania przychodów zaliczonych do źródła, o którym mowa w art. 10 ust. 1 pkt 2.

21. Zwolnienie, o którym mowa w ust. 1 pkt 126, ma zastosowanie do przychodów podatnika, który, w terminie 14 dni od dnia dokonania odpłatnego zbycia nieruchomości lub prawa majątkowego, złoży oświadczenie, że spełnia warunki do zwolnienia, w urzędzie skarbowym, którym kieruje naczelnik urzędu skarbowego właściwy według miejsca zamieszkania podatnika.

22. Zwolnienie, o którym mowa w ust. 1 pkt 126, ma zastosowanie łącznie do obojga małżonków.

USTAWA z dnia 7 września 1991 r. O SYSTEMIE OŚWIATY (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, Nr 273, poz. 2703 i Nr 281, poz. 2781 oraz z 2005 r. Nr 17, poz. 141, Nr 94, poz. 788, Nr 122, poz. 1020, Nr 131, poz. 1091, Nr 167, poz. 1400 i Nr 249, poz. 2104)

Art. 17.

1. Sieć publicznych szkół powinna być zorganizowana w sposób umożliwiający wszystkim dzieciom spełnianie obowiązku szkolnego, z uwzględnieniem ust. 2.
2. Droga dziecka z domu do szkoły nie może przekraczać:
  - 1) 3 km - w przypadku uczniów klas I-IV szkół podstawowych;
  - 2) 4 km - w przypadku uczniów klas V i VI szkół podstawowych oraz uczniów gimnazjów.
3. Jeżeli droga dziecka z domu do szkoły, w której obwodzie dziecko mieszka, przekracza odległości wymienione w ust. 2, obowiązkiem gminy jest zapewnienie bezpłatnego

transportu i opieki w czasie przewozu lub zwrot kosztów przejazdu środkami komunikacji publicznej.

[3a. Obowiązkiem gminy jest zapewnienie uczniom niepełnosprawnym, których kształcenie i wychowanie odbywa się na podstawie art. 71b, bezpłatnego transportu i opieki w czasie przewozu do najbliższej szkoły podstawowej, gimnazjum lub ośrodka umożliwiającego realizację obowiązku szkolnego i obowiązku nauki dzieciom i młodzieży, o których mowa w art. 16 ust. 7, a także dzieciom i młodzieży z upośledzeniem umysłowym ze sprzężonymi niepełnosprawnościami albo zwrot kosztów przejazdu ucznia i opiekuna środkami komunikacji publicznej, jeżeli dowożenie zapewniają rodzice.]

<3a. Obowiązkiem gminy jest:

- 1) zapewnienie uczniom niepełnosprawnym, których kształcenie i wychowanie odbywa się na podstawie art. 71b, bezpłatnego transportu i opieki w czasie przewozu do najbliższej szkoły podstawowej i gimnazjum, a uczniom z niepełnosprawnością ruchową, upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym lub znacznym - także do najbliższej szkoły ponadgimnazjalnej, nie dłużej jednak niż do ukończenia 21 roku życia;**
- 2) zapewnienie dzieciom i młodzieży, o których mowa w art. 16 ust. 7, a także dzieciom i młodzieży z upośledzeniem umysłowym ze sprzężonymi niepełnosprawnościami, bezpłatnego transportu i opieki w czasie przewozu do ośrodka umożliwiającego tym dzieciom i młodzieży realizację obowiązku szkolnego i obowiązku nauki, nie dłużej jednak niż do ukończenia 25 roku życia;**
- 3) zwrot kosztów przejazdu ucznia, o którym mowa w pkt 1 i 2, oraz jego opiekuna do szkoły lub ośrodka, wymienionych w pkt 1 i 2, na zasadach określonych w umowie zawartej między wójtem, burmistrzem, prezydentem miasta i rodzicami, opiekunami lub opiekunami prawnymi ucznia, jeżeli dowożenie i opiekę zapewniają rodzice, opiekunowie lub opiekunowie prawni.>**
4. Rada gminy, z uwzględnieniem ust. 1 i 2, ustala plan sieci publicznych szkół podstawowych i gimnazjów prowadzonych przez gminę, a także określa granice obwodów publicznych szkół podstawowych i gimnazjów, z wyjątkiem specjalnych, mających siedzibę na obszarze gminy, z zastrzeżeniem art. 58 ust. 2. W przypadku publicznych szkół podstawowych i gimnazjów prowadzonych przez inne organy, określenie granic ich obwodów następuje w uzgodnieniu z tymi organami. Uchwała rady gminy podlega ogłoszeniu w wojewódzkim dzienniku urzędowym.
5. Rada powiatu ustala plan sieci publicznych szkół ponadgimnazjalnych oraz szkół specjalnych, z uwzględnieniem szkół ponadgimnazjalnych i specjalnych mających siedzibę na obszarze powiatu prowadzonych przez inne organy prowadzące, tak aby umożliwić dzieciom i młodzieży zamieszkującym na obszarze powiatu lub przebywającym w zakładach i jednostkach, o których mowa w art. 3 pkt 1a lit. b, realizację odpowiednio obowiązku szkolnego lub obowiązku nauki.
6. Ustalanie planów sieci publicznych szkół, o których mowa w ust. 4 i 5, następuje po uzyskaniu pozytywnej opinii kuratora oświaty o zgodności planu z przepisami ust. 1-5.

USTAWA z dnia 13 października 1998 r. O SYSTEMIE UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH (Dz. U. Nr 137, poz. 887, Nr 162, poz. 1118 i poz. 1126, z 1999 r. Nr 26, poz. 228, Nr 60, poz. 636, Nr 72, poz. 802, Nr 78, poz. 875 i Nr 110, poz. 1256, z 2000 r. Nr 9, poz. 118, Nr 95, poz. 1041, Nr 104, poz. 1104 i Nr 119, poz. 1249, z 2001 r. Nr 8, poz. 64, Nr 27, poz. 298, Nr 39, poz. 459, Nr 72, poz. 748, Nr 100, poz. 1080, Nr 110, poz. 1189, Nr 111, poz. 1194, Nr 130, poz. 1452 i Nr 154, poz. 1792, z 2002 r. Nr 25, poz. 253, Nr 41, poz. 365, Nr 74, poz. 676, Nr 155, poz. 1287, Nr 169, poz. 1387, Nr 199, poz. 1673, Nr 200, poz. 1679 i Nr 241, poz. 2074, z 2003 r. Nr 56, poz. 498, Nr 65, poz. 595, Nr 135, poz. 1268, Nr 149, poz. 1450, Nr 166, poz. 1609, Nr 170, poz. 1651, Nr 190, poz. 1864, Nr 210, poz. 2037, Nr 223, poz. 2217 i Nr 228, poz. 2255, z 2004 r. Nr 19, poz. 177, Nr 64, poz. 593, Nr 99, poz. 1001, Nr 121, poz. 1264, Nr 146, poz. 1546, Nr 173, poz. 1808, Nr 187, poz. 1925 i Nr 210, poz. 2135, z 2005 r. Nr 64, poz. 565, Nr 86, poz. 732, Nr 132, poz. 1110, Nr 143, poz. 1199 i 1202, Nr 150, poz. 1248, Nr 163, poz. 1362, Nr 164, poz. 1366, Nr 169, poz. 1412, Nr 183, poz. 1538, Nr 184, poz. 1539, Nr 249, poz. 2104 oraz z 2006 r. Nr 104, poz. 708 i 711, Nr 157, poz. 1119 i Nr 170, poz. 1217)

Art. 16.

1. Składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe:

- 1) pracowników,
  - 2) osób wykonujących pracę nakładczą,
  - 3) członków spółdzielni,
  - 4) zleceniobiorców,
  - 5) posłów i senatorów,
  - 6) stypendystów sportowych,
  - 7) pobierających stypendium słuchaczy Krajowej Szkoły Administracji Publicznej,
  - 8) osób wykonujących odpłatnie pracę, na podstawie skierowania do pracy, w czasie odbywania kary pozbawienia wolności lub tymczasowego aresztowania,
  - 9) osób współpracujących ze zleceniobiorcami,
  - 10) funkcjonariuszy Służby Celnej,
  - 11) poborowych odbywających służbę zastępczą
- finansują z własnych środków, w równych częściach, ubezpieczeni i płatnicy składek.

1a. Składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe osób pobierających świadczenie szkoleniowe po ustaniu zatrudnienia finansują z własnych środków, w równych częściach, ubezpieczeni i płatnicy składek.

2. Składki na ubezpieczenie chorobowe podlegających temu ubezpieczeniu osób, wymienionych w ust. 1 pkt 1-4, 8, 9 i 11 finansują w całości, z własnych środków, sami ubezpieczeni.

3. Składki na ubezpieczenie wypadkowe osób wymienionych w ust. 1 pkt 1 i 3-10, osób współpracujących z osobami prowadzącymi pozarolniczą działalność, bezrobotnych pobierających stypendium oraz osób pobierających stypendium finansują w całości, z własnych środków, płatnicy składek.
4. Składki na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe:
  - 1) osób prowadzących pozarolniczą działalność,
  - 2) osób, o których mowa w art. 7 i 10,finansują w całości, z własnych środków, sami ubezpieczeni.
5. Składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe żołnierzy niezawodowych pełniących czynną służbę, z wyłączeniem żołnierzy pełniących służbę wojskową w charakterze kandydata na żołnierza zawodowego oraz żołnierzy pełniących okresową służbę wojskową, finansowane są z części budżetu państwa, której dysponentem jest Minister Obrony Narodowej.
- 5a. Składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, chorobowe i wypadkowe osób współpracujących finansuje w całości z własnych środków osoba prowadząca pozarolniczą działalność.
6. Składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe osób rezygnujących z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie niezamieszkującymi matką, ojcem lub rodzeństwem finansują w całości ośrodki pomocy społecznej.
- 6a. (uchylony).
- 6b. Składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne finansuje w całości wójt, burmistrz lub prezydent miasta.
7. (uchylony).
- 7a. (uchylony).
8. Składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe osób przebywających na urloпах wychowawczych lub pobierających zasiłek macierzyński albo zasiłek w wysokości zasiłku macierzyńskiego finansuje w całości budżet państwa za pośrednictwem Zakładu.
9. Składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe bezrobotnych finansują w całości powiatowe urzędy pracy z Funduszu Pracy.
- 9a. Składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe osób pobierających stypendium w okresie stażu i przygotowania zawodowego, kierowanych przez podmioty inne niż powiatowe urzędy pracy - finansują w całości, z własnych środków, podmioty kierujące.
10. Składki na ubezpieczenia emerytalne, rentowe i wypadkowe osób, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 10 podlegających obowiązkowo tym ubezpieczeniom, finansują:
  - 1) duchowni - w wysokości 20 % składki oraz Fundusz Kościelny - w wysokości 80 % składki;
  - 2) Fundusz Kościelny - w wysokości 100 % składki za członków zakonów kontemplacyjnych klauzurowych, misjonarzy w okresach pracy na terenach misyjnych.
- 10a. Składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe duchownych, o których mowa w art. 9 ust. 1a, finansuje Fundusz Kościelny, zgodnie z ust. 10 pkt 1, w części obliczonej od różnicy podstawy wymiaru składek określonej w art. 18 ust. 4 pkt 5 i podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z tytułu stosunku pracy.

11. Składki na ubezpieczenia chorobowe, emerytalne i rentowe duchownych podlegających dobrowolnie tym ubezpieczeniom finansują w całości, z własnych środków, ubezpieczeni.
12. Składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe osób, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 20, finansuje w całości budżet państwa.
- [13. Składki na ubezpieczenia społeczne niektórych zatrudnionych osób niepełnosprawnych finansowane są zgodnie z art. 25 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. Nr 123, poz. 776, z późn. zm.).]
14. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw budżetu określi, w drodze rozporządzenia, rodzaj dokumentacji będącej podstawą rozliczeń finansowania składek, o którym mowa w ust. 13.]

Art. 17.

- [1. Składki na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, wypadkowe oraz chorobowe za ubezpieczonych, o których mowa w art. 16 ust. 1-3, 5, 6 i 9-13, obliczają, rozliczają i przekazują co miesiąc do Zakładu w całości płatnicy składek.]
- <1. Składki na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, wypadkowe oraz chorobowe za ubezpieczonych, o których mowa w art. 16 ust. 1-3, 5, 6 i 9-12, obliczają, rozliczają i przekazują co miesiąc do Zakładu w całości płatnicy składek.>**
2. Płatnicy składek, o których mowa w ust. 1, obliczają części składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe oraz chorobowe finansowane przez ubezpieczonych i po potrąceniu ich ze środków ubezpieczonych przekazują do Zakładu.
- 2a. Składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe ubezpieczonych, o których mowa w art. 16 ust. 8:
  - 1) obliczają płatnicy składek;
  - 2) opłaca Zakład.
3. Składki na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe ubezpieczeni niewymienieni w ust. 1 sami obliczają i przekazują co miesiąc do Zakładu.

USTAWA z dnia 20 kwietnia 2004 r. O PROMOCJI ZATRUDNIENIA I INSTYTUCJACH RYNKU PRACY (Dz. U. Nr 99, poz. 1001, Nr 273, poz. 2703, z 2005 r. Nr 64, poz. 565, Nr 94, poz. 788, Nr 164, poz. 1366 i Nr 175, poz. 1462 i Nr 267, poz. 2257 oraz z 2006 r. Nr 94, poz. 651)

Art. 33.

1. Powiatowe urzędy pracy rejestrują bezrobotnych i poszukujących pracy oraz prowadzą rejestr tych osób.

2. Rejestracja bezrobotnych i poszukujących pracy następuje po przedstawieniu przez te osoby dokumentów niezbędnych do ustalenia ich statusu i uprawnień.
3. Bezrobotni mają obowiązek zgłaszania się do właściwego powiatowego urzędu pracy w wyznaczonych terminach w celu potwierdzenia swojej gotowości do podjęcia pracy i uzyskania informacji o możliwościach zatrudnienia lub szkolenia.
4. Starosta, z zastrzeżeniem art. 75 ust. 3, pozbawia statusu bezrobotnego bezrobotnego, który:
  - 1) nie spełnia warunków, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 2;
  - 2) otrzymał pożyczkę z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych lub instytucji z udziałem środków publicznych na podjęcie działalności pozarolniczej lub rolniczej albo otrzymał jednorazowo środki na podjęcie działalności gospodarczej, o których mowa w art. 46 ust. 1 pkt 2;
<2a) otrzymał jednorazowo środki z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych lub instytucji z udziałem środków publicznych na podjęcie działalności gospodarczej, rolniczej lub na wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej;>
  - 3) odmówił bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniego zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, wykonywania prac, o których mowa w art. 73a, prac interwencyjnych lub robót publicznych albo udziału w szkoleniu, stażu lub przygotowaniu zawodowym w miejscu pracy; pozbawienie statusu bezrobotnego następuje na okres 90 dni;
  - 4) nie stawił się w powiatowym urzędzie pracy w wyznaczonym terminie i nie powiadomił w okresie do 7 dni o uzasadnionej przyczynie tego niestawienia się; pozbawienie statusu bezrobotnego następuje na okres 3 miesięcy od dnia niestawienia się w powiatowym urzędzie pracy;
  - 4a) nie stawił się w powiatowym urzędzie pracy w terminie, o którym mowa w art. 73 ust. 2a;
  - 5) odmówił poddania się badaniom lekarskim lub psychologicznym mającym na celu ustalenie zdolności do pracy; pozbawienie statusu bezrobotnego następuje na okres 3 miesięcy od dnia tej odmowy;
  - 6) złożył wniosek o pozbawienie statusu bezrobotnego;
  - 7) z własnej winy przerwał staż, szkolenie lub przygotowanie zawodowe w miejscu pracy; pozbawienie statusu bezrobotnego następuje na okres 90 dni.
5. Minister właściwy do spraw pracy określi, w drodze rozporządzenia, tryb rejestracji i sposób prowadzenia rejestru bezrobotnych i poszukujących pracy, wzór karty rejestracyjnej, a także dokumenty niezbędne do ustalenia statusu bezrobotnego i uprawnień rejestrowanych osób, mając na względzie pozyskanie wszystkich koniecznych informacji mających wpływ na uprawnienia rejestrowanych osób.

[Art. 105.

Przedsiębiorcy Polskiego Związku Głuchych i Polskiego Związku Niewidomych oraz Związku Ociemniałych Żołnierzy Rzeczypospolitej Polskiej, Towarzystwo Opieki nad Ociemniałymi, Zakład Opieki dla Niewidomych w Laskach oraz zakłady aktywizacji zawodowej nie opłacają składek na Fundusz Pracy za zatrudnionych pracowników o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności.]

<Art. 105.

Przedsiębiorcy Polskiego Związku Głuchych i Polskiego Związku Niewidomych oraz Związku Ociemniałych Żołnierzy Rzeczypospolitej Polskiej, Towarzystwo Opieki nad Ociemniałymi, Zakład Opieki dla Niewidomych w Laskach oraz zakłady aktywności zawodowej nie opłacają składek na Fundusz Pracy za zatrudnionych pracowników o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności.>

USTAWA z dnia 30 czerwca 2005 r. O FINANSACH PUBLICZNYCH (Dz. U. Nr 249, poz. 2104 i Nr 169, poz. 1420 oraz z 2006 r. Nr 45, poz. 319)

Art. 22.

1. Jednostki budżetowe uzyskujące dochody z:
  - 1) opłat za udostępnianie dokumentacji przetargowej;
  - 2) spadków, zapisów i darowizn w postaci pieniężnej na rzecz jednostki budżetowej;
  - 3) odszkodowań i wpłat za utracone lub uszkodzone mienie będące w zarządzie bądź użytkowaniu jednostki budżetowej- mogą je gromadzić na wydzielonym rachunku dochodów własnych.
2. Państwowe jednostki budżetowe mogą gromadzić na rachunku dochodów własnych dochody uzyskiwane:
  - 1) z działalności wykraczającej poza zakres działalności podstawowej, określonej w statucie, polegającej między innymi na świadczeniu usług, w tym szkoleniowych i informacyjnych;
  - 2) z opłat egzaminacyjnych, za wydawanie świadectw i certyfikatów, jak również za sprawdzanie kwalifikacji;
  - 3) z wpisów i wpłat z tytułu prowadzenia postępowań odwoławczych;
  - 4) ze sprzedaży zapasów mobilizacyjnych;
  - 5) w związku z realizacją zadań i przedsięwzięć we współpracy ze służbami specjalnymi innych państw;
  - 6) za czynności polegające na zapewnieniu bezpieczeństwa imprez masowych;
  - 7) z Narodowego Funduszu Zdrowia za udzielanie świadczeń zdrowotnych z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej i podstawowych świadczeń lekarza dentystry w jednostkach utworzonych przez Ministra Obrony Narodowej, Ministra Sprawiedliwości i ministra właściwego do spraw wewnętrznych;
  - 8) z opłat za wykonywanie czynności, o których mowa w art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej (Dz. U. Nr 33, poz. 287 i Nr 91, poz. 877);

- 9) z opłat, o których mowa w art. 22a ust. 5, art. 68b ust. 6 i art. 77a ust. 9 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 1996 r. Nr 67, poz. 329, z późn. zm.);
  - 10) z wpływów z działalności, o której mowa w art. 1 ust. 4 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2001 r. Nr 55, poz. 577, z późn. zm.)
  - 11) z opłat z tytułu zryczałtowanych kosztów rzeczywistych za wykonane czynności konsularne;
  - 12) z wpływów z najmu, dzierżawy lub sprzedaży składników majątkowych placówek zagranicznych w wysokości 75 % tych wpływów;
  - 13) z odsetek z tytułu wkładów i lokat na rachunkach bankowych placówek zagranicznych;
  - 14) z opłat, o których mowa w art. 64 § 1 i § 6, art. 64c § 2 oraz art. 66 § 3 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2002 r. Nr 110, poz. 968, z późn. zm.);
  - 15) z tytułu odpłatności za wyżywienie i zakwaterowanie uczniów i młodzieży w bursach i internatach, ponoszonych przez rodziców lub opiekunów.
3. Jednostki budżetowe, o których mowa w art. 21 ust. 1 pkt 2, mogą gromadzić na rachunku dochodów własnych dochody określone w uchwale przez organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego.
4. Organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego uchwalając uchwałę, o której mowa w ust. 3, ustala źródła dochodów własnych oraz ich przeznaczenie, a także wskazuje jednostki budżetowe, które utworzą rachunek, o którym mowa w ust. 1. Uchwały mogą także ustalać wysokość wpłaty do budżetu jednostki samorządu terytorialnego nadwyżki środków obrotowych ustalonej na dzień 31 grudnia.
5. Decyzje o utworzeniu rachunku, o którym mowa w ust. 1, podejmują:
- 1) kierownicy jednostek budżetowych - jeżeli dochody będą pochodziły z tytułów wymienionych w ust. 1;
  - 2) kierownicy państwowych jednostek budżetowych, po uzyskaniu zgody odpowiednio ministra, kierownika urzędu centralnego lub wojewody - jeżeli dochody będą pochodziły z tytułów wymienionych w ust. 2.
6. Dochody własne jednostek budżetowych wraz z odsetkami są przeznaczone na:
- 1) sfinansowanie wydatków bieżących i inwestycyjnych związanych z uzyskiwaniem przez jednostkę budżetową dochodów z tytułów wymienionych w ust. 1 pkt 1, a przez państwową jednostkę budżetową również z tytułów wymienionych w ust. 2 pkt 1-3, 5-11 i 14;
  - 2) cele wskazane przez darczyńcę;
  - 3) remont lub odtworzenie mienia w przypadku uzyskiwania dochodów z tytułów wymienionych w ust. 1 pkt 3, a przez państwową jednostkę budżetową również z tytułów wymienionych w ust. 2 pkt 4, 12 i 13./<>
- <4) sfinansowanie wydatków stanowiących koszty, o których mowa w art. 26 ust. 1 pkt 1-2 oraz w art. 26e ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. Nr 123, poz. 776, z późn. zm.).>**

7. Dochody własne wraz z odsetkami nie mogą być przeznaczane na finansowanie wynagrodzeń osobowych, z wyjątkiem dodatkowego wynagrodzenia, o którym mowa w art. 112 ust. 3 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2002 r. Nr 7, poz. 58, z późn. zm.) oraz wynagrodzeń określonych dla pracowników urzędów skarbowych na podstawie art. 70 ustawy z dnia 24 sierpnia 2006 r. o służbie cywilnej (Dz. U. Nr 170, poz. 1218).
8. Państwowa jednostka budżetowa, która utworzyła rachunek, o którym mowa w ust. 1, odprowadza do budżetu państwa ustaloną na dzień 31 grudnia nadwyżkę dochodów własnych, uzyskanych ze źródeł, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i w ust. 2 pkt 1-3, 8 i 10, przekraczającą 1/6 planowanych na dany rok budżetowy wydatków finansowanych z dochodów własnych.
9. Odrębne ustawy nie mogą określać innych źródeł dochodów własnych, niż wymienione w ust. 1 i 2, i innego ich przeznaczenia niż wymienione w ust. 6 i 7.

USTAWA z dnia 1 lipca 2005 r. O ZMIANIE USTAWY O EMERYTURACH I RENTACH Z FUNDUSZU UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH ORAZ USTAWY O SYSTEMIE UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH (Dz.U. Nr 169, poz. 1412 oraz z 2006 r. Nr 90, poz. 626 i Nr 251, poz. 1846)

Art. 4.

Ustawa wchodzi w życie pierwszego dnia miesiąca następującego po upływie miesiąca od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem:

- 1) art. 1 pkt 3, 4, 6 i 8-13 oraz art. 2 pkt 3, które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2006 r.;
- 2) art. 2 pkt 2, który wchodzi w życie pierwszego dnia dziewiątego miesiąca następującego po miesiącu ogłoszenia;

[3) art. 2 pkt 1 lit. b i c, które wchodzi w życie z dniem 1 lipca 2007 r.]

<3) w art. 2 pkt 1 lit. b i c, które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2008 r.>